

REFORMAREA ADMINISTRAȚIEI HABSBURGICE DE LA TIMIȘOARA ȘI IMPLICAREA COMISARULUI IGNATZ KEMPF DE ANGRET ÎN MANAGEMENTUL PERSONALULUI DIN BANAT (1751–1754)*

Vasile-Ionuț Roma**

Cuvinte cheie: management, reformă, deputație, comisie, administrație, funcționari, districte

Keywords: management, reforming, deputation, commission, administration, staff, districts

Formarea profesională și activitatea de funcționar a lui Ignaz Kempf de Angret

Ignatz Franz Kempf de Angret¹ s-a născut în anul 1704.² Tatăl său activase inițial ca secretar la Graz iar mama sa era o doamnă din apanajul de protocol al arhiducesei Maria Magdalena, fiica împăratului Leopold I.³ Fratele lui Ignaz a fost Bernhard Dismas Kempf de Angret care, spre deosebire de Ignaz, a îmbrățișat o carieră de funcționar militar la Viena.⁴

* Studiul de față face parte din proiectul FWF (Fonds zur Förderung der wissenschaftlichen Forschung) cu numărul: P 27488, demarat în 2015 la *Universitatea Karl-Franzens din Graz* de o chipă de cercetare coordonată de către prof. univ. dr. hc. Harald Heppner. Detalii despre proiect în Sabine Jesner, Vasile-Ionuț Roma “Personalmanagement in einer neuen Provinz. Das Österreichische Banat (1716–1751/53),” *Via Wien. Musik, Literatur und Aufklärungskultur im europäischen Austausch-Jahrbuch der österreichischen Gesellschaft zur Erforschung des 18. Jahrhunderts* XXXI (2016): 223–225.

** Karl-Franzens-Universität Graz, Institut für Geschichte (Südosteuropäische Geschichte und Anthropologie), Mozartgasse 3, 8010 Graz, e-mail: vasile.roma@uni-graz.at

¹ Vezi portretul lui Ignatz Kempf de Angret la vârsta maturității în Anexe, imaginea nr. 1.

² Anton Peter Petri, *Biographisches Lexikon des Banater Deutschtums* (Marquarstein: Editura Th. Breit + Druck, 1992), 905–906.

³ Anna Hedwig Benna, “Der Kronprinzenunterricht Josefs II. in der inneren Verfassung der Erbländer und die Wiener Zentrallstellen,” *Mitteilungen des Österreichischen Staatsarchivs* XX (1967): 176.

⁴ Bernhard Dismas Kempf de Angret (†1764) a fost din 1731–1758 secretar la Oficiul Superior Provincial al Casei de Armament (Oberst Land- und Hauszeugamt) din Viena. În această

Tânărul Ignatz Kempf și-a început cariera la vârsta de 20 ani⁵, aplicând în vara anului 1723 pentru un post de funcționar la Camera Aulică din Viena.⁶ Cererea sa pentru un post de accesit⁷ a fost trimisă de cameră administrației de la Timișoara, condusă de guvernatorul Claudius Florimond de Mercy în calitate de președinte, de comandantul cetății Timișoara, Franz Anton Paul Wallis de Karighmain, și de comisarul de război, Matthias Bartholomäus de Hann în calitate de consilieri militari, împreună cu Franz Samuel de Rebentisch, inspector cameral și singurul consilier civil după decesul consilierului secund Mayerhofer (1720), pentru a fi evaluată în raport cu calificarea sa și situația posturilor vacante. Se raporta camerei în 23 iunie 1723 că lui Kempf i se poate oferi un post de ofițer în contabilitatea administrației.⁸

După transferul contabilului Karl Josef Gundeck, activ în această funcție din 1718⁹, ca administrator de district la Orșova, în postul rămas liber odată cu decesul lui Johann Georg Spirzer¹⁰, contabilitatea Banatului a funcționat doar cu prim-ofițerul și adjunctul Andreas Anton Stainmann și cu ofițerul secund, Ferdinand David Kleinahus, angajați încă din 1718.¹¹

perioadă a locuit în clădirea camerei de montură, situată în *Schlosserhof*. În *Schematismus derer Kaiserl. und Königlichen wie auch Erz-Herzoglichen nach dem Alphabet gesetzten Instanzen als Aemtern/Banco/ Cammer/ Buchhaltereyen/ Canzleien/ Consistorien/ Gerichtern/ Rath-Collegien dan Nieder-Oesterreichischen Landständen Ordnung der Stadt Wien Aemtern/Stadt- und Land-Gericht/ In und Ausern Raht/ und Universität* (Wien, 1731), 35 (în continuare *Schematismus*). Din 1756–1758 Bernhard a ocupat poziția de consilier expeditor la același oficiu din *Schlosserhof* și în consiliul Camerei Aulice. După 1758 el nu mai apare în evidențele curții imperiale. În 1758 Bernhard Kempf cumpărăse domeniul Leopoldsdorf în apropiere de Viena (unde și astăzi există un sat numit Kempfendorf). *Darstellung des Erzherzogthums Oesterreich unter der Enns durch umfassende Beschreibung aller Burgen, Schlösser, Herrschaften, Städte, Märkte, Dörfer, Rotten etc – topographisch-statistisch-genealogisch-historisch bearbeitet*, vol. 4 (Wien, 1834), 33. Este posibil ca, odată retras din funcție, Bernhard Kempf să se fi mutat pe domeniul Leopoldsdorf.

⁵ Benna, "Der Kronprinzenunterricht," 177.

⁶ MOL, E 303, 14 k, înregistrarea Nr. 25/21 iunie 1723.

⁷ În sistemul de cancelarie al secolului XVIII această funcție era una de debut, inferioară ierarhic celei de cancelist. A nu se confunda cu funcția de accesist juridic. A se vedea în studiul de față atribuțiile accesistului juridic minier, Gabriel.

⁸ Scrisoarea către cameră din 23 iunie 1723: OeStA, FHKA, NHK, ABA 3[1721–1724], fol. 1254 rv. Din scrisoare reiese că postul lui Kempf era plătit cu 300 florini (f.)/an. Comparativ, în aceeași perioadă, Johann Postner, birjarul administratorului suprem de district, Johann Consilii și Catharina Postner, bucătăreasa sa, au câștigat împreună, din 1 septembrie 1722 până în 29 aprilie 1723, un salariu de 44 f/8 luni (MOL, E 303, 09 cs, Eg, fol. 17r–18 v). Mercy câștiga 2.286 f./an, Wallis 1206 f./an, Haan 396 f./an (MOL, E 303, 2cs, fol.62v).

⁹ Specificare a personalului contabilității 1719–1740: OeStA, FHKA, NHK, ABA 12 ianuarie 1742, fol. 147r.

¹⁰ OeStA, FHKA, NHK, ABA 2/3 [1719–1720], fol. 98r

¹¹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 12 ianuarie 1742, fol. 147r.

După ce a comparat propunerea de la Timișoara cu situația posturilor din contabilitatea Banatului, consultând statutul personalului¹² și specificațiile administrației, din care reieșea intenția acesteia de-a elibera unul din cele două posturi de ofițer prin transferul lui Kleinhaus ca și controlor de resort al vămii și oficiului salin din Orșova, Contabilitatea Aulică din Viena a redactat un raport în 27 iulie 1723. În ciuda acestui raport care, din motive salariale și de eficientizare a muncii, se pronunța pentru menținerea unui singur funcționar în contabilitate și anume cea a lui Stainmann, dacă acesta ar fi fost apt să verifice facturile fiscale secundat de un singur scrib de oficiu¹³, camera a anunțat administrația Banatului și Bancalitatea Universală, responsabilă de viramentul salariilor, că Ignaz Kempf a fost numit provizoriu ofițer secund.¹⁴

În toamna anului 1723 Kempf și-a început activitatea în Timișoara, secundându-l pe Stainmann ani la rând¹⁵, până la moartea acestuia în 25 septembrie 1726.¹⁶ În acest răstimp tânărul Kempf a dat dovadă de modestie, prudență, ambiție și perseverență, învățând limbile locale, româna și sârba, și preluând delegații de serviciu în interiorul sau în afara provinciei.

Executând paralel funcția de ofițer contabil secund și pe cea de controlor al Oficiului Superior al Perceptoratului, după îmbolnăvirea controlorului Johann Albert Eyserich de Eysenthal¹⁷, Kempf a dat dovadă de rezistență la efort, câștigând încrederea consilierului Rebentisch, care îl recomanda Camerei Aulice în mai 1727, în funcția devenită vacantă odată cu decesul lui Stainmann, solicitând pentru noul prim-ofițer contabil cu atribuții de contabil adjunct același salariu cu al predecesorului său (500f.). Rebentisch propunea ocuparea postului de controlor perceptoral, substituit de Kempf, cu un alt individ, încercând să menajeze tânărul covârșit de preluarea și inventarierea actelor predecesorului său¹⁸ și, la scurt timp, Kempf a fost promovat.

La sugestia administrației, postul de ofițer, deținut până atunci de Kempf, a fost preluat de Gottfried Hörmann. A fost alocat un post de ofițer și pentru Elias Grelnerzy. În această configurație contabilitatea a funcționat până la finele

¹² Organigramă cu posturile din administrație și salarizarea acestora.

¹³ În caz contrar, Stainmann urma să fie înlocuit cu un alt funcționar contabil mai capabil. Vezi raportul contabilității aulice din 27 iulie 1723: OeStA, FHKA NHK ABA 3 [1721–1724], fol. 1253r–1256r.

¹⁴ Rezumatele comunicatului: OeStA, FHKA, NHK, ABA 3 [1721–1724], fol. 1248r–1249r.

¹⁵ Specificare a personalului contabilității 1719–1740: OeStA, FHKA, NHK, ABA 12 ianuarie 1742, fol. 147rv.

¹⁶ OeStA, FHKA, NHK, ABA 5, ianuarie 1728, fol. 128v.

¹⁷ Scrisoarea lui Rebentisch din 27 mai 1727: OeStA FHKA NHK ABA 5, august 1727, fol. 6rv.

¹⁸ Ibid.: OeStA, FHKA, NHK, ABA 5, august 1727, fol. 5r–6v; 9r–10 v.

anului 1729.¹⁹ Din 1730 Hörmann a exercitat funcțiile de perceptor salin, apoi pe cea de merceolog salin²⁰, iar Grenlnerzy a activat ca scrib la sticlăria din Galina²¹, în districtul Vrșac. Kempf a preluat toate sarcinile oficiului.²²

În mai 1731 Kempf fusese desemnat în funcția de inspector cameral, deținută din 1727 de Johann Anton de Jean de Hansen²³, care avansase acum provizoriu în postul de consilier cameral al administrației Banatului²⁴, în condițiile în care Rebentisch urma să fie transferat la Sibiu, de unde avea să dirijeze în viitor toată economia camerală din Transilvania și Oltenia.²⁵ Transferul lui Rebentisch intervenise la un an de la mutarea lui Wallis la Sibiu, care a fost înlocuit în funcțiile de comandant al cetății și de consilier militar cu Johann de Sprung.²⁶ Investirea lui Kempf și a lui de Jean a avut loc la Timișoara în 1 iunie 1731²⁷, după ce postul lui Kempf din contabilitate a fost preluat de ofițerul Johann Anton Stieller de Rosenegg.²⁸

În toamna anului 1731 Kempf l-a suplinat șase săptămâni în consiliu pe de Jean.²⁹ În acest an de apogeu al carierei lui Ignaz Kempf în Banat, fratele său, Bernhard Dismas ajungea secretarul oficiului camerei de armament la Viena, unde a rămas până spre bătrânețe. Spre deosebire de cariera aproape liniară a fratelui său, traiectoria carierei lui Ignatz Kempf a fost concavă și convexă, cu multe urcușuri și coborâșuri, pe care însă Kempf le-a traversat cu bine.

Anul 1733 a marcat două schimbări în conducerea administrației, instalarea lui Jakob Benedikt de Neffzer în funcția de consilier cameral și promovarea comandantului cetății Orșova, Leopold Franz Anton Pontz de Engelshofen, în 27 iunie 1733 în funcțiile de comandant al cetății Timișoara și consilier militar,

¹⁹ Specificare a personalului contabilității 1719–1740: OeStA, FHKA, NHK, ABA 12 ianuarie 1742, fol. 147v

²⁰ OeStA, FHKA, NHK, ABA 9, septembrie 1739, fol. 1195r–1196 rv.

²¹ MOL, E303, 14k, Rotulus 1732, înregistrare Nr. 47/24 mai 1732, 5. Latus 14.

²² Specificare a personalului contabilității 1719–1740: OeStA, FHKA, NHK, ABA 12 ianuarie 1742, fol. 147v.

²³ Referatul camerei aulice din 5 aprilie 1727: OeStA, FHKA, NHK, ABA 5, iunie 1727, fol. 13 r- 15 r.

²⁴ De Jean a devenit consilier cameral titular în 1733 (MOL, E303, 14 k, înreg. Nr. 26/1 iunie 1733, 5. Latus 68).

²⁵ OeStA, FHKA, NHK, ABA 6, mai 1731, fol. 640 rv.

²⁶ MOL, E303, 14 k, înregistrare 44/3 iulie 1730, 9. latus 64.

²⁷ OeStA, FHKA, NHK, ABA 6, iunie 1731, fol. 765 rv.

²⁸ Vezi Statutul personalului contabilității din 1719–1740 în OeStA, FHKA, NHK, ABA 12, ianuarie 1742, fol. 147v. Rosenegg a exercitat, în calitate de ofițer, o funcție de conducere a contabilității până în 1733, când în fruntea oficiului a fost numit contabilul Wilhelm Georg Hagen. Secundat de ofițerii Rosenegg, Josef Zenegg și Kernhofer, el a condus contabilitatea administrației până în 1740, când a fost destituit din funcție.

²⁹ MOL, E303, 14 k, înregistrare Nr. 56/ 1 octombrie 1731, 7. latus 81.

numire ocazionată de trecerea lui Sprung în neființă.³⁰ În 1733 Ignatz trebuie să fi fost căsătorit deja cu Dorothea Sprung³¹, din moment ce Susanna, vlăstarul familiei Kempf, a decedat în Timișoara în 16 iulie 1734.³²

În 19 iulie 1734 Camera Aulică anunța administrația Bantului cu privire la transferul lui Kempf. Aceeași veste era comunicată administrației pe 11 septembrie 1734 de Bancalitatea Universală, care scria că Ignatz primise postul de consilier cameral secund al administrației din Belgrad și că postul de inspector din Timișoara va fi desființat pentru a scuti bugetul de plata unei indemnizații. Anunțului i-a fost anexată cererea de transfer a lui Kempf.³³

În administrația din Serbia – condusă, după plecarea președintelui Karl Alexander de Würthemberg (1733), de comandantul Francesco Marulli³⁴, ajutat de comandantul substituit lui, Marchese Bota și de prim-consilierul cameral Franz Christoph Ferdinand de Schmiedlin, reprezentantul bancar în Serbia, care erau activi încă din 1732³⁵ – Kempf a fost la fel de destoinic ca în Banat, fiind delegat în 1735 într-o comisie de amenajare a râului Sava și într-o delegație la minele din Idrija.³⁶ În timpul mandatului său la Belgrad, Kempf a activat o perioadă de timp alături de Schmiedlin și Redl³⁷ și i-a cunoscut pe condicarul funciar Ludwig Andreas de Schöllheimb și pe ofițerul contabil al administrației Serbiei, Franz Fichtner.³⁸

În 1736 Olivier Wallis de Karigmain a devenit președintele administrației din Serbia, pe care a condus-o și în războiul austro-ruso-turc, până în 18 ianuarie 1739 când, cu ocazia plecării sale la Osijek și la Viena, comandamentul și președinția administrației din Belgrad, cuplate la fel ca în Banat, au fost încredințate interimar mareșalului locotenent general Söldin de Tieffenau.³⁹ Întors la Belgrad în aprilie 1739, Wallis și-a preluat atribuțiile de comandant, iar Söldin

³⁰ MOL, E303, 14 k, înregistrare 31/1733 6. latus 47.

³¹ Dorothea era un vlăstar al familiei Sprung. Nu știm dacă Dorothea era un membru al familiei nucleu a lui Johann Sprung, o rudă sau dacă există vreo legătură între numele de fată al soției lui Kempf și al comandantului.

³² Edgar Aldag, *Ortsfamilienbuch Temesburg Stadt 1718–1861*, Vol. 2 (Buxethude, 2014), 1397.

³³ MOL, E 303, 14 K, Eintrag 29/ iulie 1743, latus 30; MOL, E 303, 14 K, înreg. nr. 32/11 septembrie 1734.

³⁴ Schematismus 1729, 98

³⁵ *Wienerisches Diarium*, 22 octombrie 1732, 5

³⁶ Benna, "Der Kronprinzenunterricht," 177. Idrija este situată astăzi în regiunea Goriška, în Slovenia.

³⁷ Mărturia funcționarului Schöllheimb despre prezența lui Kempf, Redl și Schmiedlin la Belgrad. OeStA, FHKA, NHK, ABA 16, iulie 1746, fol. 37r.

³⁸ OeStA, FHKA, NHK, ABA 10 August, fol. 611r

³⁹ *Wienerisches Diarium*, 31 ianuarie 1739, 6.

a părăsit bolnav orașul, fiind înlocuit cu August Jakob Heinrich de Suckow.⁴⁰ Suckow, care a devenit comandantul cetății Belgrad, a apărut destoinic orașul în fața bombardamentelor turcești, care au distrus până și casa comandantului.⁴¹ În august 1739 din cetate au fost evacuate femeile, copiii, preoții și persoanele incababile să apere orașul.⁴²

Încă înainte de pace, Kempf a fost avansat în funcția de prim consilier și reprezentant bancar⁴³ - probabil după ce Schmiedlin fusese transferat ca director cameral în Transilvania, unde funcționa și în 1740⁴⁴ - iar Suckow a devenit, în septembrie 1739, guvernator în Banat.⁴⁵

După retragerea personalului din Belgrad, Kempf rămăsese fără serviciu și se afla în octombrie 1739 la Pesta unde încerca să ajusteze actele casieriei, ce funcționase la Belgrad.⁴⁶ Anticipând că această activitate nu va dura mult, Comisia Neoaquistică formată din consilierii Camerei Aulice⁴⁷, consilierul Contabilității Aulice⁴⁸ și secretarul Camerei Aulice⁴⁹, întrunită la Viena în octombrie 1739 pentru a discuta situația personalului plecat din Banat și a slujbașilor vamali din Serbia și Oltenia, rămași fără serviciu odată cu cedarea acestor teritorii imperiului otoman, a cochetat cu ideea instalării interimare a lui Kempf la Timișoara, în calitate de consilier secund, având în vedere timpul petrecut acolo, dar mai ales cunoștințele sale practice⁵⁰, în condițiile în care conducerea administrației, din care Neffzer plecase în 1738, urmat de de Jean în 1739, era la început de drum, cu un singur consilier militar, Juan de Escoti, activ din 1735⁵¹, și un singur consilierul cameral, Josef Viechter de Grueb, activ din iulie 1739.⁵²

În 27 aprilie 1740 fratele lui Ignatz, Bernhard Kempf, s-a căsătorit cu Margarethe de Serdana.⁵³ Cununia a avut loc la biserica de la curte, *Hof- und*

⁴⁰ *Wienerisches Diarium*, 9 mai 1739, 7.

⁴¹ *Wienerisches Diarium*, 15 august 1739, 6.

⁴² *Wienerisches Diarium*, 15 august 1739, 6.

⁴³ Benna, "Der Kronprinzenunterricht," 177.

⁴⁴ *Schematismus* 1740, 49.

⁴⁵ Ordinul Consiliului Aulic de Război către Engelshofen referitor la numirea lui Suckow din septembrie 1739: MOL, E303,4cs, 1739, fol. 318r-319v.

⁴⁶ OeStA, FHKA NHK ABA 9, Oktober 1739, fol. 1251 r.

⁴⁷ Karl Caraffa de Stigliano, Heinrich Joseph de Koch (referent în sfera militar-camerală și publică) și Harrucker.

⁴⁸ Johann Paul Stätzer.

⁴⁹ Franz Mathias Cooper.

⁵⁰ OeStA, FHKA NHK ABA 9, Oktober 1739, fol. 1250r-1251 r.

⁵¹ MOL, E 303, 17k, a, înreg. nr. 91/1735, lat. 95.

⁵² În legătură cu sosirea sa vezi raportul lui Viechter despre experiența cu casieria: Oesta, FHKA, NHK, ABA 15, ianuarie 1745, fol. 29r.

⁵³ "Auszug aus den Matrikeln der k.k. Hof- und Burgpfarre in Wien", în *Jahrbuch der k.k. heraldischen Gesellschaft „Adler“*. Neue Folge XII (1902): 34.

Burgpfarre, unde se căsătoreau membrii casei imperiale și înalții demnitari. Căsnicia a fost trainică, dar lipsită de urmași.⁵⁴

Între 29 aprilie și 11 decembrie 1740 o comisie prezidată de Ferdinand Kollowrat s-a întrunit la Viena pentru a dezbate numirea președintelui administrației din Banat, post ce rămăsese vacant după moartea lui Suckow (12 martie 1740), posibilitățile de restructurări de personal, dar și atribuțiile pe care funcționarii camerali și militari le exercitau împreună sau separat. În ședința din 8 octombrie 1740 s-a decis și convocarea lui Kempf la sesiuni, pentru a asculta părerea sa și pentru a-l trimite cu o scrisoare privată la Engelshofen, considerat apt să ocupe interimar postul de președinte. Problema angajării lui Kempf, ce revenise la Viena dar nu avea încă un post fix, a fost dezbătută în sesiunea din 18 noiembrie 1740.⁵⁵ În Viena ajunsese și soția lui Ignaz Kempf, Dorothea Anna. Familia Kempf a locuit la Viena în zona *Kohlmarkt*, lângă piața centrală *Michaeler Platz*, în clădirea “drei Lauffern”, unde Dorothea a decedat la 27 de ani, în 21 decembrie 1740.⁵⁶

După moartea soției sale, Kempf nu a plecat la Timișoara, ci a rămas la Viena, unde a devenit consilier al Camerei Aulice în 1741.⁵⁷ Spre sfârșitul acestui an, Kempf și-a refăcut viața, căsătorindu-se în 5 decembrie 1741 cu Maria Esther de Dollenberg – o cameristă din apanajul arhiducesei Elisabeta de Braunschweig-Wolfenbüttel⁵⁸, mama Mariei Theresia. Ceremonia religioasă a avut loc în biserica de la curte, în care se căsătorise și fratele său.

Dupa cinci luni de la încheierea căsătoriei, în 21 aprilie 1742 – în condițiile în care războiul austriac de succesiune se desfășura acum și pe teritoriul Bavariei, după ce trupele habsburgice ocupaseră Münchenul în ianuarie 1742 – îl regăsim pe Ignaz Kempf însoțind, în calitate de comisar aulic cu atribuții camerale și fiscale, regimentul Neuberg la Landshut.⁵⁹ Până în 22 iunie 1742, Kempf ajunsese director cameral în Bavaria⁶⁰, având o lună mai târziu și calitatea de reprezentant bancar în teritoriul ocupat de Habsburgi.⁶¹ În august 1742

⁵⁴ Ernst Heinrich Kneschke, *Neues Allgemeines Deutsches Adels-Lexikon in vereine mit mehreren Historikern*, vol. 5 (Leipzig: Eidtura Friedrich Voigt, 1864), 64.

⁵⁵ Vasile-Ionuț Roma, “Personalmanagement und Anstellungsverfahren in den ersten Regierungsjahren Maria Theresias und im Mandat Ferdinands von Kollowrat bei der Hofdeputation in Banaticis, Transsylvanicis und Illyricis am Beispiel der fürs Banat zuständigen Hofstellen und des Rats der Temeswarer Landesadministration,” în Ligia Boldea, Rudolf Graf, eds., *Vocația istoriei. Studii în memoria profesorului Nicolae Bocșan* (Cluj-Napoca: Mega, 2017), 124.

⁵⁶ *Wienerisches Diarium*, 21 decembrie 1740, 1155.

⁵⁷ Benna, “Der Kronprinzenunterricht,” 177.

⁵⁸ Auszug aus den Matrikeln, 35.

⁵⁹ *Wienerisches Diarium*, 9 mai 1742, 456.

⁶⁰ *Oberbayrisches Archiv für vaterländische Geschichte*, vol. 8 (München, 1847), 239.

⁶¹ *Ibid.*, 240.

Kempf s-a îndeletnicit din nou cu repartizarea produselor naturale și a furajelor necesare trupelor.⁶²

Între timp, la Timișoara, postul de consilier propus lui Kempf în 1740, a fost ocupat în 1743 de Andreas de Redecher, un consilier al guvernului principatelor sileziene Świdnica și Jawor.

În mai 1743 Kempf se afla la Passau, unde a fost rugat de magistratură să împiedice incendiarea târgului Rosenheim, ai cărui locuitori trataseră cu dispreț funcționarii habsburgici.⁶³ În iunie 1743 Kempf a organizat finanțele la München⁶⁴ și peste o lună a fost atașat, alături de consilierul Camerei Aulice, Anton de Gaissrugg, ca și comisar cameral⁶⁵ al administrației habsburgice din Bavaria, decretată la Viena în 31 iulie și patentată la München în 16 august 1743⁶⁶, după ce Göß și Kempf fuseseră încartiruiți în Rosenheim în 14 august.⁶⁷

Administrația din Bavaria se întindea de la Waldek în nord, la Kufstein în sud, de la Neuburg în vest, până aproape de Efferding în est⁶⁸ și era prezidată de consilierul Johann Anton de Göß, prefectul Carintiei. Ea avea un caracter mixt, militar și cameral, reunind în forurile de conducere personal al Camerei Aulice, al Consiliului de Război și Comisariatului General⁶⁹, aproape ca în Banat, cu excepția faptului că în Bavaria nu au fost aduși atâția funcționari din afară, deoarece exista deja un personal cameral calificat, a cărui experiență a fost valorificată.

După ce la 16 septembrie 1743 funcționarii din München au depus jurământul⁷⁰, Göß a sosit în Landshut în 20 Septembrie 1743 însoțit de Kempf, care îl suplinea pe cancelarul noii administrații⁷¹, Karl Ludwig Hillebrand de Prandau, ce nu ajunsese încă în zonă.⁷² Ei s-au cazat în reședința nouă, Neubau-

⁶² *Wienerisches Diarium*, 12 septembrie 1742, 954.

⁶³ Otto Titan von Hefner, *Die Chronik von Rosenheim* (Rosenheim: Editura E. Huber, 1860), 164.

⁶⁴ *Wienerisches Diarium*, Extrablatt Nr.51 din 26 iunie 1743, 18.

⁶⁵ Vezi ordinul și instrucțiunea emise la Viena la Heinrich Nikolaus Kematmüller, "Die österreichische Administration in Bayern 1743–1745," în *Mitteilungen des k. und k. Kriegs-Archivs* XIX (1895), 325.

⁶⁶ Johann Heinrich von Falkenstein, *Vollständige Geschichten der alten, mittleren und neueren Zeiten des Herzogthums und ehemaligen Königreichs Bayern*, vol. 3 (München-Ingolstadt-Augsburg, 1762), 901–902.

⁶⁷ Hefner, *Die Chronik von Rosenheim*, 259.

⁶⁸ vezi harta la Kematmüller, "Die österreichische Administration," 322–323.

⁶⁹ O listă sumară a funcționarilor poate fi consultată la Kematmüller, "Die österreichische Administration," 322–326.

⁷⁰ *Ibid.*, 325.

⁷¹ *Wienerisches Diarium*, 19 octombrie 1743, 9–10.

⁷² Acesta a sosit cu personalul abia la 12 octombrie 1743 în München. Kematmüller, "Die österreichische Administration," 326.

Residenz.⁷³ A doua zi a sosit și Geissrugg în compania funcționarilor. După ce în 22 septembrie s-au dezbătut chestiuni camerale, Kempf a deschis a doua zi jurământul reprezentanților instituțiilor laice și ecleziastice din zona Landshut, cu o propunere, urmată de discursul lui Göß. Jurământul s-a încheiat în aclamații cu o masă festivă.

Din Landshut delegația a plecat în 25 septembrie la Straubing⁷⁴ unde, peste cinci zile, funcționarii au depus jurământul. Ultimul jurământ s-a depus în 7 octombrie în Burghausen.⁷⁵

Administrația habsburgică din Bavaria și-a început activitatea în octombrie 1743.⁷⁶ Kempf și Gaisrugg participau la ședințele prezidate de Göß unde, la fel ca în Banat, exista o ordine a locurilor. Comandantul militar Bernklau ocupa primul loc în consiliu, spre frustrarea consilierului cameral Prandau.⁷⁷ Au existat chiar și fricțiuni. La ședințe Kempf și Gaisrugg scriau protocoale.⁷⁸ Cei doi aveau și competențe de consiliere în managementul personalului.⁷⁹ În 1744 în Bavaria a sosit consilierul Neumayr din Oberpfalz, fiind integrat în structuri.⁸⁰

În august 1744 împăratul Prusiei, Friedrich II, a invadat Boemia. Pe noul front al războiului de succesiune a fost dispus și corpul principal al armatei de ocupație din Bavaria.

Reîntors în patria sa, generalul bavarez Schenkendorf a reușit să expulzeze trupele habsburgice până spre râul Inn, iar în septembrie 1744 Kempf a primit ordin de la Viena să plece cu funcționarii cancelariei și contabilității în direcția în care se deplasau trupele. Kempf a rămas în München până pe 11 octombrie, când comandantul Bernklau a ordonat retragerea definitivă și funcționarii au părăsit orașul. În Passau, Kempf i-a predat bonurile casieriei lui Neumayr, apoi a preluat conducerea oficiilor camerale din Passau și Braunau, ocupându-se concomitent de tribunale până la mijlocul lui noiembrie 1744. Kempf s-a retras apoi la Linz.⁸¹ Întors în Viena Kempf și-a reluat activitatea de consilier aulic și, în 12 septembrie 1745, a fost numit consilier într-o comisie minieră, ce urma să funcționeze separat de Camera Aulică, responsabilă până atunci de chestiunile miniere. Comisia avea să folosească expediția camerei și urma să fie condusă de Ferdinand de Königsegg-Erps, consilier al Țărilor de Jos.

⁷³ *Wienerisches Diarium*, 19 octombrie 1743, 9–10.

⁷⁴ *Ibid.*, 9–10.

⁷⁵ Kematmüller, "Die österreichische Administration," 325.

⁷⁶ *Ibid.*, 326.

⁷⁷ *Ibid.*, 332.

⁷⁸ *Ibid.*, 327.

⁷⁹ *Ibid.*, 327–328.

⁸⁰ *Ibid.*, 337.

⁸¹ *Ibid.*, 350. Kempf a rămas la Linz pentru a-și încheia operațiunile de facturare.

În aprilie 1746 comisia condusă de Königsegg-Erps a devenit oficiu aulic independent. În 31 mai 1746 s-a propus împărțirea agendei acesteia în două departamente. În timp ce Zuana și Schmiedlin urmau să dirijeze minele din Austria de Sus și de Jos, Boemia, Moravia, Silezia, Ungaria și Transilvania, Kempf și Wiesenhütten urmau să îndrume minele din Ungaria de Sus, Banat, Warasdin, Tirol și Vorderösterreich. În alegerea lui Kempf în calitate de consilier un rol important l-au avut cunoștințele sale în mineritul din Banat, Idrija și Austria Interioară.⁸²

În 21 iulie 1746 Kempf a devenit și consilier al Deputăției Aulice în *Banaticis, Transsylvanicis și Illyricis*, ce conducea administrația teritoriilor ce se reflectă în titulatură. Și acolo Kempf a ajuns tot datorită cunoștințelor dobândite în Banat și în celelalte provincii. Prin urmare, în 1747 Kempf avea o triplă dependență, funcționând ca și consilier aulic⁸³, consilier al Colegiului în *Monetaris et Montanisticis* și consilier al deputăției⁸⁴, unde era unul dintre funcționarii care contrasemnau răspunsurile la cererile administrației Banatului.⁸⁵ Din 1747 până în 1751⁸⁶ Kempf a participat ca referent în *Banaticis*⁸⁷ la numeroase sesiuni ale deputăției, fiind remunerat cu un salariu de 500 f. și din 1750 cu o primă de 500 f.⁸⁸ În ședințele deputăției, Kempf susținea referate⁸⁹ și vota în plen⁹⁰, recomandând fie președintelui⁹¹, fie consilierilor, funcționari a căror pregătire și competență le cunoștea din trecut.⁹² Kempf semna și notele către Consiliul Aulic de Război, anunțând numiri de personal.⁹³ În perioada în care Kempf a activat la deputăție, în conducerea administrației de la Timișoara au avut loc câteva schimbări, ocazionate de decesele lui Escoti (15 martie 1747) și Viechter (29 ianuarie 1748). Astfel, în februarie 1748 în locul lui Viechter a fost numit Maximilian Ruschiczka de Rosendorf, care își începuse cariera în Viena, fusesse

⁸² Josef Kallbrunner, Melita Winkler, *Die Österreichische Zentralverwaltung*, ed. Heinrich Kretschmayr, vol. 2, tom 2 (Wien, 1925), 77.

⁸³ Schematismus 1747, 43.

⁸⁴ Schematismus 1747, 84.

⁸⁵ OeStA, FHKA, NHK, ABA 18 februarie 1748, fol. 1r–7r.

⁸⁶ OeStA, FHKA, NHK, ABA 18, ianuarie 1748, fol. 72r; OeStA, FHKA, NHK, ABA 18 mai 1748, fol. 269r. OeStA, FHKA NHK ABA 245, septembrie 1750, fol. 234r; OeStA, FHKA, NHK, ABA 27 martie 1751, fol. 51r.

⁸⁷ Petri, *Biographisches Lexikon*, 906 și OeStA, FHKA, NHK, ABA 17, noiembrie 1747, fol. 15v.

⁸⁸ Statutul personalului deputăției: OeStA, FHKA, NHK, ABA, 18 martie 1748, fol. 137r.

⁸⁹ Vezi de exemplu: OeStA, FHKA, NHK, ABA 17 noiembrie 1747, fol. 15v.

⁹⁰ Vezi de exemplu: OeStA, FHKA, NHK, ABA 27, März 1751, fol. 33r.

⁹¹ Vezi de exemplu: OeStA, FHKA, NHK, ABA 27 März 1751, fol. 51r.

⁹² Vezi de exemplu: OeStA, FHKA, NHK, ABA 17 noiembrie 1747, fol. 15v sau OeStA, FHKA, NHK, ABA 20, ianuarie 1749, fol. 92r.

⁹³ OeStA, FHKA, NHK, ABA 18 März 1748, 200r.

consilier în Belgrad și ajunsese consilier la Wrocław, de unde fusese izgonit în timpul războiului de succesiune. Postul lui Escoti a fost completat în 1748 cu Emanuel Lorenz de Vogtern, fostul comandant al cetății Milano. La un an de la aceste evenimente, în iulie 1749, Josef Ernst Zauner a fost numit comisar de război în Banat.⁹⁴ Acesta a devenit și consilier militar în decembrie 1750.⁹⁵

Din 1750 până în 1754 Kempf a fost comisar al orașelor miniere din Ungaria de Jos.⁹⁶ În calitate de consilier minier, comisar perpetuu și comite al Oficiului Suprem al Camerei din Banská Štiavnica⁹⁷, Kempf a făcut parte, alături de subcomitele⁹⁸ Bartholomäus Ludwig de Hehegarten, fost maestru montan superior și inspector minier în Banat până în decembrie 1747⁹⁹ și de alți funcționari, din apanajul împăratului Franz Stephan de Lotaringia în timpul vizitei din iunie 1751 în orașele miniere din Ungaria de Sus, Banská Štiavnica și Kremnica.¹⁰⁰

Începând din septembrie 1751 consiliul administrației Banatului a fost supus unui proces de reînnoire și demilitarizare, din ianuarie 1752 fiind restruc-turate și oficiile subalterne. De la mijlocul lui septembrie 1753 până la sfârșitul lui mai 1754 Kempf a condus o comisie aulică ce avea sarcina de a lua ultimele măsuri în încheierea acestui proces.

Reformarea consiliului administrativ și situația personalului până la sosirea lui Kempf

În 24 iulie 1745, odată cu desființarea Comisiei Neoaquistice, ce reunea membri ai oficiilor aulice și fusese responsabilă de coordonarea administra-ției mixte a Banatului, atribuțiile acesteia au fost transferate *Comisiei Aulice în Banaticis, Transsylvanicis și Illyricis*. Noua comisie, condusă de Ferdinand Kollowrat Krakowsky, a folosit inițial cancelaria, contabilitatea și registratura camerei. Spre deosebire de predecesoarea ei, această nouă comisie nu necesita intermedierea președintelui camerei în raport cu tronul. Chestiunile militare, logistice și contabile rămăneau în continuare în competența Consiliului Aulic

⁹⁴ Roma, "Personalmanagement und Anstellungsverfahren," 130–141.

⁹⁵ MOL E303, 15k, înreg. nr. 97/ 3 august 1751, latus 1737.

⁹⁶ Franz Karl Wißgrill, *Schauplatz des landsässigen Nieder-Oesterreichischen Adels von Herren und Ritterstande vom XI. Jh. bis auf jetzige Zeiten*, vol. 5 (Wien: Christian Friedrich Wapplers, 1804), 69.

⁹⁷ Franz Anton Schmidt, *Chronologisch-systematische Sammlung der Berggesetze der österreichischen Monarchie* (Wien: Hof- und Staats-Aerarial-Druckerey, 1835), 33.

⁹⁸ O funcție de coadminisistrator în domeniul minier.

⁹⁹ MOL, E 303, 5cs, fol. 677r–680v.

¹⁰⁰ Pentru detalii legate de această vizită vezi: *Nachtrag zu den wöchentliche und kurz-gefassten Privilegierten historischen Nachrichten der neuern Europäischen Begebenheiten auf das Jahr 1751*, Stück VII des Monats Juli, 97–111.

de Război, a Comisariatului General și a Contabilității Aulice. Ordinele erau emise de comisie.

În 28 iulie 1747 această comisie a fost ridicată cu titlul de *Deputăția Aulică în Banaticis, Transsylvanicis și Illyricis* la rangul unui oficiu aulic cu structuri proprii, ce putea înainta tronului propuneri ad hoc sau inițiative luate în urma consultării cu oficiile militare supreme.

Personalul angajat în 1747 în deputăția aulică din Viena a rămas același până în 1751.¹⁰¹

Din ianuarie 1751, când deputăția a solicitat administrației sistema¹⁰², până în 30 iulie, când actele trimise cu sistema, inclusiv cererile de pensii, au fost aprobate¹⁰³, s-a confirmat componența administrației conduse de Engelshofen, consemnată într-un statut de personal. Consilierul Rosendorf murise în decembrie 1750, așa că postul său a rămas liber în acea fișă. Vogtern, consilierul militar, și Redecher, consilierul cameral, au rămas în funcțiile anterioare. Consilierul militar secund, Zauner, nu mai figura în evidență, în condițiile în care în 5 martie 1751 un rescript amâna numirea sa ca și consilier¹⁰⁴ și revoca convocarea sa la sesiuni.¹⁰⁵ În 22 martie decizia a fost rectificată, dându-i-se voie lui Zauner să participe la aceste ședințe.¹⁰⁶

Cancelaria administrației a fost condusă de secretarul de război Johann Christian Schubert, fost secretar al Consiliului Aulic de Război, ce schimbase în 1738 postul de la Viena cu secretarul de război din Timișoara, Josef Zenegg¹⁰⁷ și de actuarul cameral Florimund Weigand, fost cancelar de război în Timișoara până în 1747, urmat de cancelarul Honorius Demelmayer, fost cancelar al administrației din Bavaria, recomandat de Kempf în 1748.¹⁰⁸

Contabilitatea era condusă de Philipp Leopold Lägler, care fusese angajat la Oficiul Superior al Vămii în 1740¹⁰⁹, devenind contabilul administrației în 1747, cu ofițerii Schölheimb¹¹⁰ și Peundtner. Ludwig Andreas Schölheimb își începuse cariera în 1718 la Bratislava, ajunsese în 1721 practicant al contabilității din Belgrad, fusese din 1724 condicar funciar în Serbia, unde îi cunoscuse pe Kempf și Schmiedlin și rămăsese acolo până în anul 1740¹¹¹, iar Franz

¹⁰¹ Roma, "Personalmanagement und Anstellungsverfahren," 106–116.

¹⁰² MOL, E303, 15 k, înreg. nr. 10/11 ianuarie 1751, latus 21.

¹⁰³ MOL, E303, 15 k, înreg. nr. 95/30 iulie 1751, latus 137.

¹⁰⁴ OeStA, FHKA, NHK, BA, registre (1745–1779), 143 protocol (1751), fol. 19r.

¹⁰⁵ MOL, E 303, 15 k, înreg. nr. 26/5 martie 1751, latus 46.

¹⁰⁶ MOL, E 303, 15 k, înreg. nr. 37/22 martie 1751, latus 52.

¹⁰⁷ OeStA, FHKA, NHK, ABA 9 august 1738, fol.494r.

¹⁰⁸ Oesta, FHKA, NHK, ABA 18, martie 1748, fol. 306v.

¹⁰⁹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 16, februarie 1746, fol. 62v.

¹¹⁰ OeStA, FHKA, NHK, ABA 17, martie 1747, fol. 20 rv.

¹¹¹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 16, iulie 1746, fol. 36r–42v.

Karl Peundtner era absolvent de drept, lucrase ca administrator de domeniu și funcționar vamal, devenind în 1734 ofițer al Oficiului de Provizii de Război. El fusese ocazional curier al lui Eugeniu de Savoia, Alexander de Würtemberg și, mai târziu, al lui Wallis și Neipperg. În campaniile militare din Bavaria și Silezia, Peundtner a aprovizionat trupele.¹¹² Cei doi erau urmași de Mathäus Haßlinghaus, fost practicant la Timișoara, numit cancelist în 1749.¹¹³

Administrația mai avea un medic, un inginer provincial, în persoana lui Mauritius Krauß, și un inginer provincial adjunct, Karl Ludwig Hilscher, un administrator de casierie, Sebastian Gugemoß, și un translator¹¹⁴, Joannes Brankovics. Se cuvine amintit că în 1751 registratorul cancelariei de război, Westerheimb, a ieșit la pensie primind o sumă de 852f.¹¹⁵

Tot în această perioadă s-a confirmat personalul districtelor, organizat în 1750 și s-a stabilit situația funcționarilor din cambiaturi, conduse de Johann Greiner de Mißlatin¹¹⁶, a oficianților stațiunilor de carantină din subordinea directorului Johann Peitsch¹¹⁷, a funcționarilor oficiului forestier condus de maestrul forestier Andre Anton Eberl¹¹⁸, ai slujbașilor camerali din oficiile saline¹¹⁹, și a angajaților din oficiile vamale, conduse de inspectorul Oficiului Superior al Vămii, Sebastian Hecken¹²⁰, la fel ca și situația angajaților casieriei principale conduse de Franz Paul Ujvari, administratorul casieriei militar-camerală.

La Viena, în iulie 1751, conducerea deputăției a fost preluată de Ferdinand Karl de Königsegg-Erps, pe care mai apoi împărăteasa l-a anunțat că intenționează să schimbe forma mixtă în care administrația Banatului exista de la cucerire, prin renunțarea la componenta militară și așezarea structurilor administrative pe baze civile. Decizia a avut o dublă implicație, adaptarea realității din Banat la reformele inițiate de Haugwitz, pe de o parte, și îmbunătățirea funcționării administrației, pe de altă parte, sperându-se că prin eliminarea militarilor vor înceta și tensiunile din lupta pentru rang și putere de decizie, consilierii militari și civili frânând uneori activitățile de rutină și întârziind aplicarea lor.¹²¹

¹¹² Vezi scrisorile și recomandările din OeSTA, FHKA, NHK, ABA 17, aprilie 1747, fol. 64 r–88r.

¹¹³ OeSTA, FHKA, NHK, ABA 23, noiembrie 1750, fol. 34v.

¹¹⁴ OeStA, FHKA, NHK, ABA 28 iulie 1751, fol. 222rv.

¹¹⁵ OeStA, FHKA, NHK, ABA 28 iulie 1751, fol. 199r.

¹¹⁶ OeStA, FHKA, NHK, ABA 28 iulie 1751, fol. 203rv.

¹¹⁷ OeStA, FHKA, NHK, ABA 28 iulie 1751, fol. 205r.

¹¹⁸ OeStA, FHKA, NHK, ABA 28 iulie 1751, fol. 211rv.

¹¹⁹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 28 iulie 1751, fol. 213rv.

¹²⁰ OeStA, FHKA, NHK, ABA 28 iulie 1751, fol. 215r–217r.

¹²¹ Roma, "Personalmanagement und Anstellungsverfahren," 147.

În Timișoara, postul rămas liber al lui Rosendorf a fost cedat în august lui Redecher.¹²²

Într-un referat adresat împărătesei în 17 septembrie 1751, Königsegg-Erps încuviința necesitatea reformei și propunea păstrarea lui Engelshofen ca președinte civil. Găsirea unui înlocuitor calificat ar fi fost mai dificilă și mai costisitoare decât păstrarea lui Engelshofen.¹²³

Rezoluția imperială din 29 septembrie 1751 îi permitea lui Engelshofen păstrarea funcțiilor de președinte și comandant, cu condiția ca acestea să fie separate.¹²⁴ Redecher era destituit din funcția sa și erau numiți doi consilieri noi, comisarul provincial al Banatului, Johann Georg Plasch, și fostul auditor-general adjunct al provinciei croate Slavonia, Johann Franz Kostka.¹²⁵

Pe 1 octombrie 1751 s-a reglementat definitiv transferarea lui Redecher ca și consilier la Košice. O zi mai târziu, un decret anunța că administrația Banatului încetează să funcționeze în forma mixtă și că agenda sa de lucru se va rezuma la soluționarea chestiunilor provinciale și camerale.¹²⁶ Transferul consilierului militar Vogtern la Sibiu, decis pe 20 octombrie 1751, a fost urmat două zile mai târziu de numirea consilierului Austriei de Jos și al Colegiului Aulic *in Monetariis et Montanisticis*, Johann Franz Peuger de Buige și Raitzenschlag ca prim consilier. Tot în 22 octombrie 1751 s-a reglementat cedarea atribuțiilor administrative ale lui Vogtern consilierului Redecher, care trebuia să rămână la fața locului până la sosirea lui Peuger. Vogtern i-a cedat atribuțiile lui Redecher în 29 octombrie 1751. În postul lui Vogtern de comandant al cetății a fost numit la 30 octombrie 1751 maiorul general Franz Leopold Ludwig de Thürheimb. Deputăția a cerut Consiliului Aulic de Război să îi comunice, să nu se amestece în agenda administrației, ci doar să acorde asistență militară.¹²⁷

În urma acestor schimbări, un rescript emis în 19 noiembrie 1751 cerea conducerii administrației Banatului să recomande funcționari apti să deservească cancelaria și expediția.¹²⁸ Un alt rescript emis în 10 decembrie 1751 ordona ca husarii camerali să nu mai depindă în viitor de comandamentul militar de la Timișoara, ci să fie subordonați doar administrației.¹²⁹ În ziua emiterii acestui rescript Anton Schrämbl, un fost funcționar al administrației

¹²² MOL, E303, 15 k, înreg. nr. 97/3 august 1751, latus 1737.

¹²³ Roma, "Personalmanagement und Anstellungsverfahren," 148.

¹²⁴ Vezi ordinele emise lui Engelshofen în octombrie 1751: OeStA, FHKA NHK, BA, registre (1745–1779), 143 (1751), 73–74.

¹²⁵ Roma, "Personalmanagement und Anstellungsverfahren," 148–149.

¹²⁶ MOL, E 303, 15k, înregistrare nr. 128/ 2 octombrie 1751, latus 183.

¹²⁷ Roma, "Personalmanagement und Anstellungsverfahren," 148–150.

¹²⁸ MOL, E303, 15k, înregistrare nr. 148/ 19 noiembrie 1751.

¹²⁹ MOL, E 303, 15k, înregistrare nr. 158/ 10 decembrie 1751, latus 232.

din Bavaria, solicita deputăției un ajutor financiar până putea fi reangajat.¹³⁰ Tot atunci deputăția a înregistrat cererea lui Hilscher pentru postul liber de comisar provincial în Timișoara.¹³¹

În 10 decembrie 1751, aflat la Timișoara, Redecher și-a cedat atribuțiile consilierului Peuger. Se pare că Zauner a părăsit și el Banatul¹³² odată cu numirea noului comisar de război Johann Albert de Ohnesorg, care va deține în 1752 și funcția de consilier al administrației Banatului.

În urma referatului susținut de Kempf la Viena în prezența lui Engelshofen în 4 ianuarie 1752, deputăția a votat componența oficiilor subordonate consiliului administrației. Conducerea cancelariei era încredințată lui Johann Florimund Weigand, care era promovat ca secretar al administrației. În subordinea lui Weigand a fost numit ca registrator cancelistul de război Johann Georg Rosenzweig, care se ocupase și în trecut de actele cancelariei și pierduse acum funcția militară. Concipist a fost numit Franz Thobias Rättsch de Neuhoft¹³³, ce activa de trei ani ca practicant. În posturile de canceliști au fost confirmați Honorius Demelmayer, care ocupase și până atunci acest post, Franz Xaver Dörffler, care activase din 1745 ca practicant la minele din Oravița și putea fi folosit de Weigand în activități de minierit, Mathaeus Haßlinghaus, care activa ca și cancelist în contabilitate și se distingea prin conduită, scris caligrafic și conceptualizare, și Ulrich Niedermayer. Ca servitor al cancelariei a fost numit Ferdinand Leopold Baumeister, până atunci scrib de oficiu în districtul Cenad, iar cancelist al contabilității a fost desemnat Entres, care fusese grefierul de oficiu al districtului Lipova.¹³⁴

Nemulțumit de noua salarizare, Ujvari, administratorul casieriei militar-camerale, devenită acum Oficiul Cameral de Plăți, a fost transferat ca asesor la tribunalul provincial, iar subalternul său Fischer, controlorul casieriei militar-camerale, ce muncise 20 de ani în districte și la casierie, a devenit maestru al noului oficiu de plăți. Controlor al oficiului de plăți a fost propus Johann Hubert Franckh, fost administrator al districtului Uypalanka, ce fusese recent angajat la casierie, iar ca ofițer casier a fost desemnat scribul casieriei, Schiebing.

În 4 ianuarie 1752 s-a stabilit și personalul tribunalului provincial, compus

¹³⁰ OeStA, FHKA, NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 143 (1751), fol. 93v.

¹³¹ OeStA, FHKA, NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 143 (1751), fol. 93v.

¹³² Josef Ernst Zauner va ocupa în 1754 funcția de comisar de război în Debrezen (Schematismus 1754, 132).

¹³³ Franz Tobias Rättsch de Neuhoft a fost în 1736 scrib la oficiul transportului de sare din Maramureș, în Sighet, un oraș de comercializare a sării. Între 1739–1741 a lucrat ca scrib al casieriei de război din Sibiu, de unde s-a mutat în 1742 la Timișoara muncind la casierile administrației și cancelariei de război. Apogeul carierei lui a fost postul de cancelist de la Oficiul Superior al Vămii. Vezi: OeStA, FHKA, NHK, ABA 16, iulie 1746, fol. 28r–33r.

¹³⁴ Systema 1752: OeStA, FHKA, NHK, ABA 30, februarie, fol. 56v–59v.

dintr-un judecător, consilierul Kostka¹³⁵, și cinci asesori, auditorul provincial Dohlen de Morisette, fostul concipist de război Carl Sigmund Dindar de Dindary, un funcționar din Ungaria, ce stăpânea latina și germana și servise atât în Oltenia, cât și în Transilvania, Franz Paul Ujvari, absolvent de drept cu o activitate de 18 ani, ce fusese până în 1745 maestru de plăți al corpului de insurecție maghiar în Silezia¹³⁶ și devenise în 1747 administratorul casieriei militar-camerale. Ujvari vorbea maghiara, germana și italiana. Alți asesori au fost: contabilul și actuarul minier Johann Georg Kunzmann și administratorul districtului Caransebeș, Caspar Grün. Tribunalul avea un scrib, Matthias Michitsch, ce ocupa aceeași funcție și la tribunalului militar, și un adjunct, Jakob Adalbert Schoiber, actuarul auditoriatului provincial, ce lucrase în Bavaria și fusese angajat în Banat în 1748. Tribunalul avea un cancelist, Anton Schrämbl, absolvent de drept și fost actuar la Ingolstadt, precum și doi traducători pentru limbile română și sârbă, Joannes Brankovics și Augustin Rupert Simonovich. Un servitor al tribunalului scria și copia actele.¹³⁷ Decretele lor au sosit în 26 ianuarie și 1 februarie 1751.¹³⁸

Tot în 4 ianuarie 1752 Hilscher, adjunctul comisarului Plasch, a fost numit în postul rămas liber odată cu promovarea superiorului său în funcția de consilier. Ceilalți candidați la această funcție, administratorul districtual suprem, Johann Michael Brandenburg, și căpitanul Roloff au fost declasați în raport cu Hilscher fie datorită faptului că primul nu activase încă într-un asemenea post, fie că cel de-al doilea nu cunoștea limbile locale, necesare în districte. Hilscher promova și pentru că se dorea desființarea postului de adjunct și ar fi rămas șomer.

Atât administratorului districtual suprem Brandenburg, cât și celuilalt administrator suprem, Emanuel Thuma de Lerchental, le revenea responsabilitatea să inspecteze oficiile de district în conformitate cu instrucțiunea ce urma să fie trimisă în curând administrației.¹³⁹

În 4 ianuarie 1752 au fost numiți, confirmați sau transferați administrației districtelor. Oficiul districtual Timiș, condus în trecut de Johann Adam Stögmänn, urma să fie condus acum de fostul administrator al districtului

¹³⁵ Kostka a fost înlocuit mai apoi în funcția de judecător cu auditorul regimentului Waldegg, Appel, și a rămas doar consilier al administrației. Vezi OeStA, FHKA, NHK ABA 31, iunie 1752, fol. 825v.

¹³⁶ OeStA, FHKA, NHK, ABA 17, martie 1747, fol. 16 rv.

¹³⁷ Systema 1752: OeStA, FHKA, NHK, ABA 30, februarie, fol. 53v–56r.

¹³⁸ OeStA, FHKA NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 145 (1752), fol. 12r–20v.

¹³⁹ Systema 1752: OeStA, FHKA, NHK, ABA 30, februarie, fol. 52r–121r. Instrucțiunea a fost trimisă lui Brandenburg și celuilalt administrator suprem de district, Emanuel Thuma de Lerchental, în 3 mai 1753. OeStA, FHKA, NHK, ABA 37 aprilie 1753, fol. 391r–402v.

Orșova, Franz Wittowsky, ce slujea de 21 de ani și rezidase împreună cu soția și numeroșii săi copii la Mehadia, invocându-se motivul că aceștia s-ar bucura de o educație mai bună la Timișoara. Postul acestuia de la Mehadia urma să fie cedat receptorului vamal din Seghedinul Nou, Paul Wagner, care se formase în serviciul de district, ocupase funcția de grefier și deservise singur oficiul districtual Lugoj în timpul conflagrațiilor din 1738. Oficiul de la Caransebeș, al cărui administrator, Kaspar Grüner, fusese delegat ca asesor la tribunal, trebuia să fie condus de Franz Leitgeb, conducătorul atelierului de prelucrare a fierului din Bocșa, ce urma să fie arendat. Leitgeb avea cunoștințe economice și de facturare, o conduită bună și cunoștea limbile locale. Ca grefier de resort la Caransebeș a fost confirmat Ernst Ferdinand Lämichen, care servise de 19 ani, rămăsese în Banat în timpul războiului cu turcii și fusese subadministrator. În poziția rămasă liberă după promovarea lui Lämichen a fost numit scribul districtual Fröschel, următorul în ierarhie.

În oficiul districtului Lugoj a fost numit ca grefier Franz Lorenz Frauenberger, care activase în 1738 în serviciul districtual, devenise în 1740 contabil al fabricii de bere din Timișoara¹⁴⁰ și fusese anchetat în 1748, fiind acuzat de delapidare de fonduri.¹⁴¹ Constatându-se nevinovăția sa, el a fost reabilitat iar fabrica de bere din Timișoara a fost dată în arendă. În Vrșac postul liber de subadministrator a fost cedat practicantului districtului minier, Johann Baptist Hattmair, care suplinise o perioadă postul actuarului minier, ce urma să fie acum reocupat.¹⁴²

După ce și posturile din districte au fost ocupate a urmat rândul posturilor vamale. În Seghedinul Nou a fost numit cancelistul Oficiului Superior al Vămii, Ignaz Saczalsky, grație experienței dobândite în domeniu. În locul său a fost numit Johann Maxwald, care se ocupase de stațiunile de vamă din Cănicea și Sige. Acesta urma să devină cancelist pentru a se califica în postul de receptor vamal. În Sige a fost numit ofițerul de transport Johann Paul Sacher. Pe 1 februarie 1752 deputăția anunța administrația Banatului că în contabilitate a fost numit Entres în locul lui Haßlingshausen și că Roth trebuia angajat în postul scribului de oficiu.¹⁴³

În 17 februarie 1752 Engelshofen a primit un rescript în care era instruit cum să exercite în paralel funcțiile de președinte și comandant militar, cui va adresa corespondența și cum se va separa sfera civilă de cea militară. Rescriptul arăta că grănicerii de la Tisa și batalionul țării urmau să stea sub

¹⁴⁰ OeStA, FHKA, NHK, ABA 20, ianuarie 1749, fol. 52v.

¹⁴¹ Vezi OeStA, FHKA NHK, ABA 18, aprilie 1748, fol. 16r–23v și OeStA, FHKA NHK, ABA 20, ianuarie 1749, fol. 51r–52v.

¹⁴² Systema 1752: OeStA, FHKA, NHK ABA 30, februarie, fol. 61v–63r.

¹⁴³ OeStA, FHKA NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 145 (1752), fol. 20v.

comanda administrației, specificând condițiile în care administrația urma să obțină asistență dar și sferele în care militarii nu mai trebuiau implicați. Paza cordonului sanitar trebuia asigurată în viitor doar de trupele comandamentului militar. Jurisdicția în stațiunile de carantină nu mai revenea militarilor, ci comisiei sanitare din Viena și administrației Banatului. Rescriptul mai reglementa rangul ofițerilor miliției țării (grănicerii de la Tisa, militarii lui Simbschön și husarii camerali) și modul în care urma să aibă loc corespondența președintelui Banatului cu guvernatorii otomani din Belgrad și Vidin.¹⁴⁴

În 29 februarie 1752 Consiliul Aulic de Război răspundea la insinuatul deputăției din 26 ianuarie, care ceruse aprobarea ca unii funcționari militari să activeze în administrație. Consiliul răspundea că unele persoane pot activa în serviciul provincial, însă posturile lor din subordinea statului major vor fi desființate și nu vor mai fi reocupate. Se mai scria că ordonanța, ce îi elibera pe cei vizați de atribuțiile militare, va fi pregătită de comandament.¹⁴⁵ Răspunsul a fost transmis administrației de către deputăție în 3 martie 1752. Deputăția scria că Ștefan Dindar, concipistul de război, poate activa ca asesor la tribunalul provincial și Georg Rosenzweig, cancelistul de război, putea activa ca registru în cancelaria administrației. Se mai ordona administrației să transmită hotărârile persoanelor vizate, să îi supună unui jurământ și să ceară comandamentului să le elibereze fără piedici din serviciul militar.¹⁴⁶

Fostul secretar de război, Schubert, care până la instalarea lui Weigand activase și ca secretar administrativ, a cerut să i se achite banii restanți și a părăsit Banatul.¹⁴⁷ Din acest moment Schubert nu mai figurează în actele administrației. Nici în schematismul aulic din 1752, conceput probabil înainte de aplicarea schimbărilor, nu mai apare. Schematismul din 1753 lipsește. În 1754 însă, Schubert era deja consilier aulic de război delegat la Praga.¹⁴⁸

După decesul lui Weigand, raportat deputăției în 7 iulie 1752¹⁴⁹, postul de secretar i-a fost oferit în 14 iulie 1752 lui Johann Christian Berg, fost cancelist de război în Petrovaradin.¹⁵⁰ În aceeași zi Entres a fost transferat din contabilitate în cancelarie și Haßlingshausen din cancelarie în contabilitate.¹⁵¹ Haßlingshausen prelua postul de ofițer secund, rămas vacant după decesul lui

¹⁴⁴ OeStA, FHKA NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 145 (1752), fol. 30r și ANR, SJANT, fond nr. 1: Comandamentul General Bănățean, inv. nr. 197, pachet 16, 5 (nr. ord. 256).

¹⁴⁵ OeStA, FHKA, NHK, ABA 30, ianuarie-martie 1752, fol. 26rv.

¹⁴⁶ OeStA, FHKA, NHK, ABA 30, ianuarie-martie 1752, fol. 25r–28r.

¹⁴⁷ OeStA, FHKA, NHK, ABA 30, ianuarie-martie 1752, fol. 25v.

¹⁴⁸ Schematismus 1758, 144.

¹⁴⁹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 32, iulie 1752, fol. 362v.

¹⁵⁰ Despre angajarea lui Berg vezi și: OeStA, FHKA, NHK, ABA 32, iulie 1752, fol. 364v.

¹⁵¹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 32, iulie 1752, fol. 365r.

Peundtner, raportat în iulie 1752. Schöllheimb a devenit prim-ofițer contabil.¹⁵² Tot în iulie i-a fost conferită lui Carl Mayer de Mayerbach funcția de cancelist contabil.¹⁵³

Deși militarii nu mai făceau parte din consiliul administrației, deputăția a anunțat în 30 septembrie 1752 că Johann Sebastian de Soro a devenit comandant al cetății Timișoara.¹⁵⁴

În 14 noiembrie 1752 consilierul Peuger, care era în același timp directorul cancelariei administrației, a redactat la Timișoara o instrucțiune în care definea sferile de activitate ale personalului din cancelarie și modul în care urma să se desfășoare activitatea în acest oficiu.¹⁵⁵ Peuger a trimis instrucțiunea la Viena pentru a fi analizată de oficiile aulice și confirmată. Instrucțiunea a fost sancționată și trimisă de deputăție în 26 ianuarie 1753 spre a fi urmată.¹⁵⁶

Printr-un rescript emis în 29 decembrie 1752 și prezentat în 11 ianuarie 1753 administrația a fost anunțată de numirea noului guvernator civil, Francesco de Paula Ramond conte de Villana-Perlas și Rialpo.¹⁵⁷ Cu un rescript emis în 5 februarie, ce aproba angajarea lui Simonovits ca translator la tribunalul provincial¹⁵⁸, urmat de un doilea, ce transmitea personalului în 12 februarie noi instrucțiuni¹⁵⁹, și un al treilea, ce comunica în 19 martie numirea cancelistului contabil Franz Farovino¹⁶⁰ se încheia numirea personalului pe care Kempf avea să îl găsească la sosirea sa în toamna lui 1753, confirmat de statutul din 1753.¹⁶¹

Misiunea comisarului aulic Ignaz Kempf de Angret pe lângă administrația Banatului

În urma unor întrevederi cu Consiliul Aulic de Război și Comisariatul General, Maria Theresia a comunicat deputăției în primăvara anului 1753 trimiterea lui Ignaz Kempf în Banat, în fruntea unei comisii, pentru a lua ultimele

¹⁵² Peundtner a plecat la o cură de însănătoșire în 26 noiembrie 1751 (MOL E 303 15 k, Eintrag 152/ 26 noiembrie 1751). După 8 luni a fost raportat decesul său: OeStA, FHKA, NHK, ABA 32 iulie 1752, fol. 362v. Schöllheimb a decedat spre sfârșitul anului 1752. OeStA, FHKA, NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 145 (1752), fol. 200v.

¹⁵³ OeStA, FHKA, NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 145 (1752), fol. 120v.

¹⁵⁴ OeStA, FHKA, NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 145 (1752), fol. 159r.

¹⁵⁵ Vezi instrucțiunea: OeStA, FHKA, NHK, ABA 35, ianuarie 1753, fol. 314r–319r.

¹⁵⁶ OeStA, FHKA, NHK, ABA 35, ianuarie 1753, fol. 374r.

¹⁵⁷ MOL, E 303, 15 k, înregistrare nr. 21/29 decembrie 1752 prezentată pe 11 ianuarie 1753, latus 34.

¹⁵⁸ MOL, E303, 15k, înregistrare nr. 9/5 februarie 1753, latus 26.

¹⁵⁹ MOL, E303, 15k, înregistrare nr. 7/februarie 1753, latus 26.

¹⁶⁰ MOL, E 303, 15 k, înregistrare nr. 51/19 martie 1753, latus 79.

¹⁶¹ Vezi statutul personalului din 1753 în actele, ce însoțesc următoarea hartă: OeStA, FHKA, SUS, Karten und Plansammlung (1540–1938), F–29.

măsurile de separare a sferelor civile și militare.¹⁶² În 25 aprilie 1753 deputația anunța administrația Banatului despre sosirea lui Kempf.¹⁶³ Vestea a sosit în Banat în 2 Mai 1753.¹⁶⁴ Pregătindu-se, probabil, să îl întâmpine pe delegat cu realizări vizibile, administrația a cerut voie deputăției, în 22 iulie 1753, să paveze străzile orașului.

În urma unui referat susținut de președintele deputăției în 29 iulie 1753 s-a hotărât să i se confere lui Kempf titulatura de comisar aulic plenipotențiar, urmând ca acesta să plece spre Timișoara prin orașele miniere ale Ungariei de Jos.¹⁶⁵ În 30 iunie s-a hotărât și componența comisiei.¹⁶⁶ Deciziile asupra cererii de a pava străzile în Timișoara și de a planta o pădure în apropiere de Zrenjanin au fost amânate și delegate de deputație lui Kempf în 9 august.¹⁶⁷

În 12 august 1753 deputația i-a emis lui Kempf un decret care îl înștiința că va trebui să acționeze în conformitate cu instrucțiunea adiacentă, cu actele normative și rescriptele. Decretul îi comunica că va primi salariul de consilier, bani de călătorie, bani care să acopere lunar cheltuielile șederii și o diurnă.¹⁶⁸ Instrucțiunea emisă tot atunci definea sfera sa de activitate: organizarea administrației în conformitate cu situația din țările ereditare. Kempf trebuia să separe rescriptele și să organizeze țara.¹⁶⁹ Kempf a primit și o împuternicire¹⁷⁰ care îi permitea să transfere funcționarii și chiar să îi să concedieze în caz de malversațiune sau incompetență.¹⁷¹

În aceeași zi, deputația a emis o scrisoare către administrație, una către Engelshofen, două decrete pentru practicanții Johann Nepomuk de Lienburg și Franz Xaver Wehinger, ce aveau să plece cu Kempf în orașele miniere, și trei decrete de numire a membrilor comisiei.¹⁷² Costurile comisiei urmau să fie suportate de *Oficiul de Cupru și Mercur și Casieria Minelor*.¹⁷³ Administrației i se trimiteau instrucțiuni de comportament și o specificare a diurnelor.¹⁷⁴ Acestea i

¹⁶² Vezi în acest sens mențiunile din decretul lui Kempf: OeStA, FHKA, NHK, ABA 39, August 1753, 426r.

¹⁶³ OeStA, FHKA, NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 147 (1753), fol. 57v.

¹⁶⁴ MOL, E 303, 15 k, înregistrare nr. 75/ 1753, lat. 107.

¹⁶⁵ Vezi mențiunile din decretul lui Kempf: OeStA, FHKA, NHK, ABA 39, August 1753, 426v.

¹⁶⁶ Vezi decretele de numire a membrilor: OeStA, FHKA, NHK, ABA 39, August 1753, fol. 416r–419r.

¹⁶⁷ OeStA, FHKA, NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 147 (1753), fol. 121v–122r.

¹⁶⁸ OeStA, FHKA, NHK, ABA 39, august, fol. 426r–427r.

¹⁶⁹ OeStA, FHKA, NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 147 (1753), fol. 119v–120r.

¹⁷⁰ OeStA, FHKA, NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 147 (1753), fol. 119v–120r.

¹⁷¹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68, nota 12, fol. 31r.

¹⁷² OeStA, FHKA, NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 147 (1753), fol. 119v–120r.

¹⁷³ OeStA, FHKA, NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 147 (1753), fol. 119v–120r.

¹⁷⁴ MOL, E 303, 15 k, înregistrare nr. 141/ august 1753, lat. 110.

se ordona reducerea efectivelor miliției țării și înlocuirea lor la graniță cu echipe militare regulate.¹⁷⁵ Despre reducerea efectivelor miliției și măsurile în privința cazărmilor din Timișoara și de la sate au fost înștiințate Consiliul de Război¹⁷⁶ și Comisariatul General.¹⁷⁷

Un alt rescript din 12 august 1753 menționa 521 de militari, ce erau postați în 51 de posturi la graniță și făceau parte parțial din efective militare regulate, parțial din miliția țării. Efectivele miliției nu mai puteau fi folosite pe timp de pace, iar dacă eventualitatea unui război ar fi necesitat folosirea lor, ele urmau să fie convocate de administrație, care urma să le aloce comandamentului militar, unde trebuiau să primească o soldă și alimente. Rescriptul insinua o viitoare trasare a unui cordon militar și îi conferea lui Kempf atât abilitatea de a reduce efectivele miliției, cât și aceea de a regulariza și de a asigura siguranța sferei politice și camerale. Rescriptul ordona administrației să îi explice comisarului cum s-a plătit miliția, unde se află ofițerii pandurilor și plăieșilor, respectiv oamenii lor și care sunt aceștia.¹⁷⁸

În misiunea sa, Kempf urma să fie însoțit de o comisie compusă din Franz Georg Fichtner, consilierul contabilității deputăției, Josef Hueber, fost actuar, și Hillemayer, un cancelist. Decretele lor de numire au fost emise în 12 august 1753. Dacă trebuie să dăm crezare decretului, Fichtner fusese ales datorită cunoștințelor sale profesionale și trebuia să se ocupe discret de contabilitatea comisiei, urmând să fie remunerat cu 200 f. din casieria Banatului și o diurna de 4 f.¹⁷⁹, în timp ce Hueber urma “să poarte condeiu”, adică să activeze ca grefier.¹⁸⁰ Credem că alegerea acestor persoane nu a fost deloc întâmplătoare, ci foarte bine gândită. Fichtner și Hueber activaseră în trecut, o bună perioadă de timp, în Timișoara, cunoșteau atât locația, o parte din personalul administrației, cât și modul lor de lucru și punctele sensibile.

Franz Georg Fichtner își începuse cariera în 1723. Din 1728 fusese ofițer contabil la Belgrad. În timpul războiului cu turcii, Fichtner și soția sa au părăsit orașul, lăsând în urmă proprietăți. În drum spre Viena, familia a trebuit să frecventeze o stațiune de carantină, plătind cheltuielile din banii proprii. Sosit în Viena, Fichtner nu a găsit un post și a supraviețuit cu mijloace limitate în 1739. Aflând că se eliberează postul lui Hagen în contabilitatea din Banat, Fichtner a candidat, devenind în 1740 ofițer contabil la Timișoara, unde a rămas până în 1744 când, în urma unor dispute cu Engelshofen, a plecat la Viena. Acolo a

¹⁷⁵ OeStA, FHKA, NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 147 (1753), fol. 127r.

¹⁷⁶ OeStA, FHKA, NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 147 (1753), fol. 124v–125r.

¹⁷⁷ OeStA, FHKA, NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 147 (1753), fol. 125rv.

¹⁷⁸ OeStA, FHKA, NHK, ABA 40, octombrie 1753, fol. 99 r–102 r.

¹⁷⁹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 39, august 1753, fol. 416r–418r.

¹⁸⁰ OeStA, FHKA NHK ABA 39, august 1753, fol 418r–419r.

înaintat o plângere. Plângerea s-a soldat mai târziu cu o anchetă. Fichtner a fost angajat în Contabilitatea Aulică în 1744. Încercarea deputăției de a-l recomanda în postul de contabil în Timișoara, devenit liber în 1746, s-a lovit de refuzul administrației, care îi imputa lui Fichtner insubordonare față de președinte, neglijență în serviciu și intrigi. Deși votată de deputăție, angajarea lui Fichtner în Timișoara nu a fost aprobată de Maria Theresia. Astfel, Fichtner a lucrat în Contabilitatea Aulică până în 1747, după care a fost angajat cu un salariu de 900 f. ca ofițer în contabilitatea deputăției conduse de Kollowrat. Acolo era responsabil de cenzura extraselor sosite din Banat. Până în 1750 Fiechter a locuit în cartierul *Joseph-Stadt* în clădirea *Bei der goldenen Birne*.¹⁸¹ Un an mai târziu el a fost delegat într-o comisie în Banat, fiind implicat în conscriere și a fost convocat la Viena în 30 octombrie 1751¹⁸², după ce, cu o zi înainte, soția sa Franziska ceruse deputăției revocarea lui Fichtner din Banat.¹⁸³ Bolnav de febră, Fichtner a scris deputăției în 19 noiembrie 1751 că va reveni la Viena după ce se va însănătoși.¹⁸⁴

O experiență similară a avut Josef Hueber, menționat în 1738 ca și concipist al minelor. Hueber devenise în 1740 actuar în administrația din Timișoara, intrase în 1747 în conflict cu Engelshofen, fiind destituit după ce a plecat la Viena fără licență și a refuzat funcția de inspector vamal, oferită în schimbul actuariatului.¹⁸⁵ Și Hueber a scris o plângere.¹⁸⁶

Kempf și comisia sa au ajuns la Timișoara în data de 15 septembrie 1753, unde s-au legitimat cu rescriptele imperiale. Acestea certificau comanda lui Kempf asupra funcționarilor superiori, provinciali și orășenești, asupra ofițerilor miliției și a funcționarilor magistratelor german și sârbesc. Ele specificau că dispozițiile sale trebuiesc urmate negreșit. Rescriptele mai ordonau ca protocoalele sesiunilor administrative să nu fie trimise deputăției, ci să fie înmânate direct comisarului. Pe lângă acestea, Kempf a prezentat o copie a diplomei de împuternicire și o scrisoare cu sumele ce trebuiau înmânate comisiei la oficiul cameral de plăți. Acestea au fost înregistrate în protocolul sesiunii administrative din 17 Septembrie 1753.¹⁸⁷

La două zile de la sosire, în 17 septembrie 1753, Kempf a dispus emiterea unei circulare către oficiile de district, saline, oficiile vamale și forestiere, care erau anunțate că îi sunt subordonate comisarului și că vor trebui să îl informeze

¹⁸¹ Schematismus 1750, 44.

¹⁸² OeStA, FHKA, NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 143 (1751), fol. 80r.

¹⁸³ OeStA, FHKA, NHK, BA 245, fol. 572 r.

¹⁸⁴ OeStA, FHKA NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 143 (1751), fol. 89v.

¹⁸⁵ Vezi referatul din 23 octombrie 1747 în care deputăția prezenta cazul Hueber împărătesei Maria Theresia: FHKA NHK, ABA 17 octombrie 1747, fol. 120r–139v.

¹⁸⁶ Plângerea lui Hueber: OeStA, FHKA, NHK, ABA 19 august 1748, fol. 37r–40r.

¹⁸⁷ OeStA, FHKA, NHK, ABA 40, octombrie 1753, fol. 99 r–102 r.

în legătură cu funcționarii lor. În specificare oficiile trebuiau să transmită: vârsta, confesiunea, locul de naștere, țara de proveniență a subiectului descris, starea civilă, vechimea, posturile ocupate anterior, studiile și cunoștințele practice. Trebuia menționat dacă individul caracterizat stăpânea limbile română și sârbă, dacă avea trăsături de caracter bune sau rele și dacă era calificat pentru postul ocupat. Totul trebuia comunicat în scris sau prin viu grai până pe 1 noiembrie. Oricine avea datoria să anunțe acțiunile dăunătoare Erariului. Se promitea nedivulgarea numelui informatorului și promovarea acestuia în funcție la ocazia potrivită. Omisiunea atrăgea după sine concedierea.¹⁸⁸ Deoarece instrucțiunea îl obliga pe Kempf să comunice prin note cu administrația, el a înștiințat-o despre circulara¹⁸⁹ care atras un val de plângeri mai mult sau mai puțin întemeiate. În aceeași zi Kempf, care primise plângerea a trei sate din districtul Ujpalanka împotriva lui Fichtner, referitoare la excesele acestuia în perioada când fusese delegat ca și comisar în Banat, îi cerea acestui membru al comisiei sale să răspundă în fața sa, sincer, acuzațiilor.¹⁹⁰

În 20 septembrie Kempf anunța deputăția despre urgentarea încheierii separării justiției militare de cea civilă, despre primirea unei plângeri anonime împotriva consilierilor administrației Banatului, de la care a cerut o dare de seamă în legătură cu învinuirile aduse.¹⁹¹ El anunța și despre convorbirile sale cu administrația în vederea stabilirii unei contribuții mai bune.¹⁹²

În perioada în care urma să viziteze posturile de pază de la granița cu imperiul otoman, planificată să înceapă în 20 septembrie, Kempf a lăsat comisia sa în grija consilierului Peuger, care trebuia să îi convoce pe Fichtner, Plasch și Lägler pentru a rectifica conscrierile.¹⁹³ Înainte de a-și începe vizita în zona de graniță Kempf s-a interesat dacă ar fi posibilă organizarea unei străji civile, care să răspundă de siguranța¹⁹⁴ dacă printre plăieși și panduri sunt militari care doresc sau nu să fie încadrați în categoria contribuabililor și dacă aceștia sunt salariați sau răsplătiți cu teren gratuit. În călătoria sa, în care trebuia să reorganizeze postarea străjilor, să reformeze batalionului țării și să demareze repararea cazărnilor, Kempf urma să fie însoțit de Soro, Kostka, Ohnesorg și Hecken, inspectorul ce conscrisese zona.¹⁹⁵

¹⁸⁸ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67, fol. 13r–47r.

¹⁸⁹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–54], fol. 1r.

¹⁹⁰ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67, fol. 23r–24r.

¹⁹¹ Vezi nota către administrație: OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–54], fol. 5rv.

¹⁹² OeStA, FHKA, NHK, ABA 67, fol. 13r–47r.

¹⁹³ Și pentru a stabili noul statut contribuțional. Vezi: OeStA, FHKA, NHK, ABA 67, fol. 13r–47r.

¹⁹⁴ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67, fol. 13r–47r.

¹⁹⁵ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67, fol. 13r–47r.

În 22 și 27 septembrie 1753 deputăția i-a scris lui Kempf să anunțe administrația, să respecte ordinul de a procura impozitul pe avere din districtele Becicherec, Lugoj, Timiș și Vrșac, expediat în urmă cu 11 luni¹⁹⁶ și i-a trimis facturile colonelului Simbschön, fostul comandant al miliției țării, împreună cu explicarea chestiunilor ce trebuiesc determinate în districte.¹⁹⁷ Tot în 27 septembrie Kempf primise prin intermediul deputăției o scrisoare a Consiliului Aulic de Război, în care era anunțat că 5 husari din regimentul Szilagy, care fusese redus, au stat în slujba administrației din Timișoara și au cerut acesteia să le elibereze un pașaport pentru a se deplasa la Ansbach sau Württemberg și că administrația a dat curs rugăminții. Consiliul condamnă această acțiune, dând de înțeles că husarii rămân în serviciul militar și că, ajunși la Viena, cei 5 au fost dați lui Simbschön ca să-i trimită în miliția din Slavonia. Kempf trebuia să aibe grijă ca soldații milițiilor să nu părăsească Banatul și să ceară administrației să nu mai emită pașapoarte, ci să raporteze astfel de cereri la Viena și să aștepte decizia consiliului.¹⁹⁸

În 28 septembrie Kempf ajunsese în zona de graniță, la Jupalnic, aproape de Orșova, unde a primit protocoalele ședințelor și registrele de expediție ale administrației, la care nu a avut nimic de obiectat. În raportul adresat deputăției Kempf a menționat aceste lucruri, relatând și că a fost întâmpinat cu onoruri de pașa și de comandantul insulei Ada Kaleh, care l-au servit cu cafea și tabac și că, la rândul său, le-a dat acestora cadouri, arătându-le respect.¹⁹⁹

În 5 octombrie Kempf, care sosise între timp la Timișoara, comunica administrației că este de acord cu transferarea lui Wittowsky ca administrator de district la Caransebeș și că administratorul districtului Cenad, Herd, a fost transferat într-o funcție similară în Sânandrei (districtul Timiș), urmând ca grefierul Panciovei să îi ia locul la Sânnicolau Mare (districtul Cenad). Toate transferurile erau provizorii, până la elaborarea unui statut al personalului.²⁰⁰

În 6 octombrie, Kempf relatează că administrația a cerut concedierea cancelistului administrativ Niedermayer, acuzat de colegul său Rosenzweig de comportament neadecvat în serviciu. Acesta se plânsese cu o lună în urmă că Ulrich Niedermayer nu respecta instrucțiunea trimisă și că, în ciuda admonestărilor și măsurilor de corecție, nu se îndreaptă.²⁰¹

După ce i-a aplicat lui Niedermayer o corecție strașnică (continuarea activității în oficiu cu privarea de libertate după serviciu), prin care Kempf îi dăduse

¹⁹⁶ OeStA, FHKA, NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 147 (1753), fol. 140v.

¹⁹⁷ OeStA, FHKA, NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 147 (1753), fol. 141rv.

¹⁹⁸ OeStA, FHKA, NHK, ABA 40, fol. 482rv.

¹⁹⁹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67, fol. 47rv.

²⁰⁰ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68, Note 12, fol. 31rv.

²⁰¹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 40, septembrie-octombrie 1753, fol. 99rv.

funcționarului șansa să se îndrepte, Niedermayer a rămas în funcție, arătându-i-se că la următoarea plângere va fi concediat fără să mai aibe vreo șansă să fie angajat în serviciul cameral²⁰², ceea ce însemna – cum arată numeroase exemple – ruinarea sa materială, urmată desigur de decăderea sa socială.

În 4 octombrie 1753 Kempf comunica administrației că rezoluția prevedea repartizarea clădirilor. Deoarece unii funcționari civili și militari au avut locuințe de serviciu, în timp ce alții au fost cazați în case private, unde au plătit chirii mari, decontate de erariu, Kempf l-a însărcinat pe scribul oficiului de construcții, Hernögger, să conscrie clădirile camerale și militare cu încăperile lor și să îl sfătuiască cum să cazeze persoanele cu drept la locuință.²⁰³

La mijlocul lui octombrie 1753 Königsegg-Erps îi scria lui Kempf părerea sa despre rapoartele din 20 septembrie și 8 octombrie și îi comunica intenția de organizare a două companii de miliție din efectivele reduse ale batalionului țării. Conducătorul deputăției voia să știe dacă Kempf a luat deja cunoștință de cererea de a dota aceste regimente cu sate și ogoare, care să fie marcate prin hotare și movile de graniță, sate în care să nu fie permisă stabilirea contribuabililor, la fel cum s-a procedat în trecut și în cazul grănicerilor tisa-mureșeni. El confirma și primirea protocoalelor sesiunilor din perioada 10 septembrie–5 octombrie.

La sfârșitul lui octombrie Kempf s-a întâlnit cu căpitanii și ofițerii grănicerilor de la Tisa, împroprietăriți deja cu predii camerale. Ei au semnat în 28 octombrie 1753, în Timișoara, o convenție ce stabilea capitațiile și zeciuielile ce trebuiau ridicate din teritoriul cedat lor, serviciul de siguranță pe care aceștia trebuiau să îl presteze și remunerarea lui, precum și eliberarea grănicerilor de contribuție la mobilizare, la fel ca în teritoriul de la Tisa.²⁰⁴ Apoi a fost finalizată schema de împărțire a ofițerilor din batalionul țării redus, care urmau să fie integrați sau asociați de la 1 noiembrie în două companii de miliție din Potok și Ogolița. Convenția a mai prevăzut și câteva pensionări ale cadrelor militare încadrate în miliția țării.²⁰⁵

Pe 1 noiembrie 1753 a fost sporit numărul vameșilor și călăreților supraveghetori din districtul Panciova, funcționari subordonați vameșilor, ce controlau zona după ce, în timpul vizitei în acest district, Kempf observase că numărul acestora este insuficient în zona Dunării. În lipsa acestora zona era slab controlată, prejudiciindu-se veniturile vamale și tricesimale.²⁰⁶

²⁰² OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–54], fol. 52rv.

²⁰³ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–54], fol. 311r.

²⁰⁴ ANR, SJANT, fond nr. 1: Comandamentul General Bănățean, inv. nr. 197, pachet16, 4 (nr. ord. 255).

²⁰⁵ ANR, SJANT, fond nr. 1: Comandamentul General Bănățean, inv. nr. 197, pachet16, 4 (nr. ord. 255).

²⁰⁶ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–54], fol. 145r–146r.

În 5 Noiembrie 1753 Kempf se afla din nou la Timișoara, de unde a dispus aducerea subadministratorului districtului Lugoj, Jakob Dobrogassy, care rezida la Topolovăț și era versat în calcule, pentru a-i fi de ajutor lui Fiechter, rămas singur la rectificarea contribuției.²⁰⁷

La efectuarea recrutării miliției țării, formată din 6 companii, programată să înceapă în 6 noiembrie la Comloș, Kempf a solicitat să fie însoțit de consilierul Plasch, de administratorul superior de district, Brandenburg și de traducătorul administrației, Hajdar.²⁰⁸

În 15 noiembrie Kempf, care nu primise încă scrisoarea din 18 octombrie, s-a adresat deputăției anunțând-o că împreună cu Fiechtner – care lucrase la rectificarea conscripției și la elaborarea unui cadastru pentru stabilirea impozitului terestrial și repartizarea contribuției – și cu Hueber va începe inspecția districtului Uypalanka și a minelor situate în apropiere.²⁰⁹ De asemenea, comisarul a decis, în 16 noiembrie, numirea lui Philipp Lechner în funcția de controlor vamal la Panciova, urmând ca acesta să controleze neanunțat vameșii și călăreții angajați.²¹⁰

În 18 noiembrie 1753 deputăția a trimis lui Engelshofen, administrației și lui Kempf scrisori în legătură cu destituirea lui Engelshofen din poziția de președinte și de director al minelor din Banat, oferindu-i-se posibilitatea de a-și păstra ca pensie salariul (3000 f.). În schimb, Engelshofen trebuia să renunțe la indemnizația de director (1248 f.). Deși se știa de mult de schimbare, deputăția i-a emis lui Perlas decretul de numire abia în această zi, anunțând Consiliul Aulic de Război și Deputăția Sanitară de numirea acestuia în prezidiu.²¹¹

În scrisoarea adresată lui Engelshofen acesta era asigurat de mulțumirea împărătesei față de felul în care a condus administrația și față de serviciile sale, comunicându-i-se că schimbarea din funcție se datorează doar incompatibilității comasării funcțiilor de comandant și de președinte în mâna unei singure persoane. Lui Engelshofen i se lăsa decizia dacă, până la sosirea lui Perlas, dorește să rămână în funcție sau dacă vrea să îi cedeze prezidiul lui Kempf. Engelshofen mai era întrebat dacă dorește să rămână în Banat sau să revină la Viena.²¹²

În scrisoarea adresată lui Kempf, Königsegg îi reamintea de schimbarea hotărâtă, comunicându-i aceleași lucruri transmise și lui Engelshofen. Lui Kempf i se mai comunicau însă și schimbările ce trebuiau impuse acum și

²⁰⁷ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–54], fol. 29r

²⁰⁸ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–54], fol. 287r.

²⁰⁹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67 [1753–54], fol. 169 r.

²¹⁰ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68[1753–54], fol. 145r–146r.

²¹¹ OeStA, FHKA, NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 147 (1753), fol. 163v–164r.

²¹² OeStA, FHKA, NHK, ABA 67, fol. 185r–186r.

anume, desființarea Directoratului Subdelegat al minelor, pe care îl conduseseră Engelshofen și Peuger și preluarea atribuțiilor acestuia de către Oficiul Superior Montan, condus de inspectorul Hehegarten, ce urma să corespundă cu Colegiul *in Monetariis et Montanisticis* din Viena. Peuger urma să se ocupe de nevoile minelor, să vegheze la respectarea dreptului și jurisdicției montane, să îndeplinească ordinele Colegiului *in Monetariis et Montanisticis* și să raporteze acestei instanțe orice neregulă sau prejudiciu, urmând să fie remunerat cu 500 f./an din casieria Oficiului Montan din Oravița.²¹³

Kempf mai urma să se înțeleagă cu Engelshofen dacă trebuie să preia interimar prezidiul sau nu, fiind sfătuit ca în cazul preluării acestuia, să frecventeze sesiunile administrative, atât cât îi permit obligațiile comisionale, iar în cazul absenței sale, să îi delege prezidiul lui Peuger. La sosirea lui Perlas, lui Kempf îi revenea sarcina să îl prezinte colectivului și să îl instaleze, urmând să rămână comisar în Banat cel mult două luni după instalarea noului președinte. El mai trebuia să îi găsească lui Perlas o locuință adecvată și să se ocupe de amenajarea unei săli pentru ședințele consiliului, care se ținuseră până atunci la sediul Comandamentului Militar inițial în locuința consilierului militar Vogtern²¹⁴ și apoi în locuința lui Engelshofen.²¹⁵

Engelshofen i-a scris lui Kempf în 25 noiembrie, ziua în care primise scrisoarea deputăției, lăsându-i lui decizia finală.²¹⁶ În 25 noiembrie Kempf se afla la Bela Crkva, unde în urmă cu șapte zile fuseseră convocați administratorul Brandenburg, ofițerul contabil Kralick și inginerul provincial Steindl la efectuarea unor lucrări. De acolo Kempf a cerut să se dea curs solicitării lui Niedermayer de eliberare a unei licențe de călătorie care să îi permită rezolvarea unor chestiuni de moștenire la Viena, urmând să fie suplinit de un cancelist vienez.²¹⁷ Kempf a primit scrisoarea lui Engelshofen în 27 noiembrie 1753, după care a primit și scrisoarea deputăției. Din Bela Crkva, Kempf a redactat o scrisoare către deputăție în care arăta că este implicat în inspecția oficiilor și minelor și că l-a rugat pe Engelshofen să își continue mandatul până ce se va elibera de această sarcină.²¹⁸ Faptul că scrisoarea adresată administrației a ajuns la Kempf în Bela Crkva explică de ce aceasta a fost introdusă

²¹³ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67, fol. 183r–188r.

²¹⁴ Roma, "Personalmanagement und Anstellungsverfahren," 140.

²¹⁵ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67, fol. 183r–188r.

²¹⁶ Scrisoarea lui Engelshofen a fost prezentată în 27 noiembrie 1753. Vezi: OeStA, FHKA, NHK, ABA 68, Note 93, fol. 501r.

²¹⁷ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–1754], fol. 435r. Licența a fost reconfirmată de Kempf în decembrie, urmând ca Niedermayer să fie suplinit de practicantul Martin Veit. OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–1754], fol. 523r.

²¹⁸ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67, fol. 183rv.

de Kempf printr-o notă²¹⁹ și de ce a fost prezentată în Timișoara abia în data de 29 noiembrie.²²⁰

În 3 decembrie 1753 Kempf se afla tot la Bela Crkva, de unde a dispus angajarea practicantului Johann Banl, ce activase 4 ani la oficiul districtual Lugoj, unde învățase limbile localnicilor și dobândise experiență în caligrafie și socotit, în locul rămas liber după decesul lui Johann Duderstatt, care fusese servitor la expediția administrației.²²¹ Tot de acolo Kempf a sancționat atât statutul de personal, cât și dovada lui Hörneger de repartizare a locuințelor.²²²

După o escală la oficiul montan din Oravița, unde în 5 decembrie l-a convocat pe Lägler să vină, să facă ordine în facturi²²³, Kempf s-a întors în Bela Crkva, de unde în 9 decembrie a redispus substituirea cancelistului Niedermayer, care urma să plece la Viena.²²⁴

În 13 decembrie deputăția i-a trimis instrucțiuni lui Kempf cum să conducă prezidiul până la sosirea lui Perlas²²⁵, iar în 14 decembrie a aprobat propunerea sa și a comandamentului general de ocupare a posturilor de la granița cu imperiul otoman, începută la 1 noiembrie.²²⁶

Kempf a ajuns în 13 decembrie în Timișoara, de unde anunța peste două zile deputăția că a încheiat inspecția districtelor Uypalanca și Vrșac și că a lăsat minele și amenajarea pădurilor în grija subcomitelui Hegengarten. Sosit în Timișoara, Kempf a fost întâmpinat de președintele și membrii administrației pe scările din fața clădirii în care locuia Engelshofen. De acolo s-au îndreptat spre camera consiliului, unde se țineau ședințele și fiecare membru a ocupat locul convenit lui. Engelshofen i-a oferit lui Kempf locul său, dar acesta l-a refuzat. Engelshofen a ținut o cuvântare în care a descris eforturile depuse la guvernarea provinciei, cerând iertare dacă nu i-a ieșit totul întocmai. În replică, Kempf a parafrazat textul rezoluției. Cu aceste două cuvântări s-a încheiat sesiunea administrativă și cedarea prezidiului.²²⁷

Prima sesiune sub prezidiul lui Kempf s-a ținut în 14 decembrie în casa unde rezida Peuger, în care avea să locuiască mai târziu și noul guvernator

²¹⁹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68, nota 93.

²²⁰ MOL, E303, 15k, înregistrare nr. 172 / noiembrie 1753, latus 151.

²²¹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–1754], fol. 511r.

²²² Vezi Anexa cu documentul nr. 1.

²²³ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–54], fol. 515r.

²²⁴ După ce s-a întors de la Viena, Niedermayer a activat ca și cancelist până la 1 mai 1754 când, la propria-i cerere, a fost transferat la Oficiul Superior Montan din Oravița, urmând ca postul său din Timișoara să îi fie cedat fratelui său. OeStA, FHKA, NHK, ABA 67, fol. 630rv.

²²⁵ OeStA, FHKA, NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 147 (1753), fol. 173v.

²²⁶ OeStA, FHKA, NHK, BA, registre (1745–1779), protocol 147 (1753), fol. 173r.

²²⁷ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67 [1753–1754], fol. 226r–227r.

Perlas.²²⁸ A doua zi, în 15 decembrie 1753, Kempf l-a promovat provizoriu ca supraveghetor forestier la Dognecea pe Johann Spachmann, care fusese supraveghetor forestier adjunct, urmând să îi fie subordonat lui Hehegarten la Oficiul Superior Montan și să supravegheze tăierea lemnului în zonă.²²⁹

În 17 decembrie Kempf a început inspecția în districtul Panciova, de unde intenționa să viziteze și minele, cedându-i prezidiul lui Peuger.²³⁰ Peste cinci zile Kempf îl convoca pe perceptorul vamal Paumann, care absentase din oficiul său, de la Aradul Nou²³¹ la Panciova. Acolo urma să preia de la consilierul contabil Leopold Kralik ordinele lăsate de Kempf.²³² Paumann și Kralik, care asistaseră la inspecția oficiului vamal și constataseră nereguli, reclamându-le,²³³ urmau să conducă o comisie de anchetă împotriva perceptorului vamal din Panciova, Pfautsch care, în ciuda circularii emise în 17 septembrie, nu divulgase neregulile din postul său. Pe timpul anchetei Pfautsch a fost suspendat, urmând să predea atribuțiile anchetatorilor.²³⁴ Kempf a petrecut Crăciunul în zona Oraviței, de unde aprobă în 26 decembrie vacanța de Crăciun a administrației, care începuse deja, deși consilierii încă mai ținuseră sesiuni pentru a se pregăti pentru sosirea lui Perlas, îndemnând totodată funcționarii administrativi să revină la rezolvarea problemelor stringente după această scurtă pauză.²³⁵ În Oravița Kempf a rămas și în 31 decembrie, dându-i chiar în ziua de revelion dispoziții de activitate lui Hehegarten.²³⁶

Abia după 5 ianuarie 1754, când a dispus organizarea târgurilor în Oravița, Kempf a părăsit localitatea și s-a îndreptat spre Zrenjanin unde, peste câteva zile, se afla în inspecție.

În timpul vizitei la Zrenjanin, unde se afla deja în 8 ianuarie, Kempf a fost anunțat că Perlas intenționa să plece în ziua a șaptea sau a opta a lunii în curs din Viena spre Banat. Chiar în acea zi Kempf a scris administrației să pregătească totul pentru sosirea președintelui. Perlas urma să fie întâmpinat la intrarea în reședință. Trebuia organizată o cină la Peuger, unde erau invitați funcționarii și comandanții militari. Kempf voia să îl aștepte la Cănicea.²³⁷

După pregătirea sosirii și instalării președintelui Perlas, Kempf și-a reluat activitățile tipice. Depe suspendarea lui Pfautsch și interpelarea lui Sebastian

²²⁸ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67 [1753–1754], fol. 226r–227r.

²²⁹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67 [1753–1754], fol. 230.

²³⁰ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67 [1753–1754], fol. 227r.

²³¹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67 [1753–1754], fol. 243r–244v.

²³² OeStA, FHKA, NHK, ABA 67 [1753–1754], fol. 242r.

²³³ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67 [1753–1754], fol. 243r–244v.

²³⁴ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67 [1753–1754], fol. 243r–244v.

²³⁵ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–1754], fol. 558 r.

²³⁶ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67 [1753–1754], fol. 274v.

²³⁷ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–1754], fol. 598rv.

Hecken, inspectorul vamal din Timișoara, care a denunțat malversațiile lui Johann Baumgartner, perceptorul vamal al Cenadului²³⁸, și ale lui Andreas Schlinger, tricesimatorul de la Mureș²³⁹, Kempf a anunțat administrația în 22 ianuarie 1754.²⁴⁰ În timp ce Kempf vizita districtul Cenad în ianuarie 1754, districtul Orșova a fost inspectat de Lägler.²⁴¹ Până în 29 ianuarie 1754 Kempf a ajuns la Timișoara, după ce delegase cazul Baumgartner lui Hueber, care a notat neregulile și absențele perceptorului. Kempf, care aștepta detalii noi, a hotărât să nu îl concedieze încă pe acuzat, ci să îl degradeze ca supraveghetor vamal²⁴² la Čenta și să îl promoveze pe supraveghetorul din Čenta, Sigmund Hanibal Eyseler, un om cu o reputație bună, în funcția lui Baumgartner.²⁴³

În 11 februarie 1754 a sosit și rândul lui Hecken să fie înlocuit cu perceptorul salin din Lipova, Salbeck.²⁴⁴ Tot în 11 februarie Kempf a fost anunțat despre repartizarea locuințelor. Clădirile militare trebuiau evacuate iar funcționarii camerali și provinciali care nu se bucurau de o locuință de serviciu trebuiau cazați în case particulare, urmând să primească din partea administrației o contribuție la chirie, stabilită în funcție de salariul primit. Administrația urma să deconteze 25% din costul de chirie pentru cei cu salarii de până la 1000 f. și 20% pentru cei ce depășeau această limită. Kempf a acceptat propunerea, aprobând și mărirea contribuției la chirie cerută de cancelistul Rättsch și de concipistul Entres, care se evidențiaseră în muncă.²⁴⁵ Peste o zi, la recomandarea lui Soro, Kempf a dispus angajarea provizorie, ca supraveghetor vamal în Orșova, a unui sergent care luptase sub comanda lui Soro pe frontul din Italia.²⁴⁶

În februarie 1754 Kempf a inspectat districtul Ciacova, de unde s-a întors la Timișoara în ziua de 22 a aceleiași luni.²⁴⁷ În oraș a auzit că supușii din satele apropiate au protestat în Timișoara și a ordonat să li se ofere șansa să fie ascultați, însoțiți de cnez și obercnez.²⁴⁸

În prima jumătate a lunii martie²⁴⁹ 1754 Kempf a inspectat districtul

²³⁸ În acest post Baumgartner a fost numit în august 1751, după ce fusese felcer în districtul Vrșac. Vezi: OeStA, FHKA, NHK, ABA 28 august, fol. 72v.

²³⁹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–1754], fol. 610rv.

²⁴⁰ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–1754], fol. 609v.

²⁴¹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–1754], fol. 818r.

²⁴² Un gard inferior celui de perceptor.

²⁴³ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–1754], fol. 610r–617r.

²⁴⁴ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–1754], fol. 637v.

²⁴⁵ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68, nota 129.

²⁴⁶ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–1754], fol. 638r.

²⁴⁷ Costin Feneșan, *Cnezi și obercnezi în Banatul imperial 1718–1778* (București: Editura Academiei Române, 1996), 123.

²⁴⁸ Ibid., 123.

²⁴⁹ Ibid., 125. În 3 martie Kempf se afla încă la Timișoara.

Caransebeș, unde a fost implicat în lupta pentru supremație, pornită de pretenții la funcțiile de obercnezi care, fie din dorița de rămâne în funcție, fie încercând să își denigreze adversarii prin intrigi pentru a-și mări șansele, au încercat să atragă diverse grupări sociale. Astfel, în 11 martie²⁵⁰ lui Kempf i-a fost prezentată²⁵¹ plângerea supușilor cercului Timiș din acest district împotriva obercnezului Ianăș Zestran. Tot la Caransebeș, lui Kempf i-au fost înmânate în perioada 13–15 martie 1754 plângerile supușilor din cercul Bistra împotriva obercnezului Mihai Pelle²⁵² și ale supușilor din districtul Lugoj împotriva obercnezului Gavril Gurean.²⁵³ De rezolvarea plângerilor s-a ocupat comisia subdelegată condusă de Plasch. Postul lui Pelle era râvnit de Daniel Miroslav și Jurca Sântămărean, un candidat nedorit de săteni.²⁵⁴

După ce a citit raportul comisiei de anchetă²⁵⁵, care întreprinse audieri în 29 de sate, Kempf, aflat încă la Caransebeș, a cerut administrației în 20 martie destituirea lui Zestran și numirea lui Ianăș Bumbăcilă în această funcție²⁵⁶ care, deși era tânăr, părea loial și competent.

Spre sfârșitul lui martie 1754, Kempf s-a aflat în inspecție la Lugoj, unde s-a ocupat de situația clădirilor camerale, care erau administrate și finanțate de oficiul de district. Facturile erau depuse apoi la casieria provincială și camerală din Timișoara, unde erau calculate. Scribul de la oficiul de construcții din Timișoara trebuia să preia costurile în facturile sale. De la Lugoj, Kempf a sancționat înlocuirea scribului Hörneger, care se îmbolnăvisese, cu Carl Wagner.²⁵⁷ În 26 martie a fost numit Martin Groza ca obercnez în districtul Lugoj²⁵⁸; la două zile după aceea Kempf relatează că învinuirile aduse lui Gurean²⁵⁹ erau nejustificate și că doar datorită prezenței lui Perlas la Lugoj pedeapsa celor ce depuseseră mărturie falsă a fost schimbată, de la trimiterea la muncă silnică, la o pedeapsă de corecție corporală.²⁶⁰

Pe 1 aprilie 1754 Kempf sosise în Timișoara, de unde i-a promovat pe obercnezul districtului Ciacova, Paul Micu, și pe obercnezul districtului Cenad, Marcică Jurcovi, ca subadministatori de district. După 11 zile, Kempf a

²⁵⁰ Feneșan, *Cnezi și obercnezi*, 104.

²⁵¹ Praes. sau praesto. sunt prescurtările latinescului *praesentato*, formulă folosită pentru a marca primirea, prezentarea unei scrisori.

²⁵² Feneșan, *Cnezi și obercnezi*, 143–164.

²⁵³ Ibid., 78.

²⁵⁴ Ibid., 137.

²⁵⁵ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68, nota 149.

²⁵⁶ Feneșan, *Cnezi și obercnezi*, 113.

²⁵⁷ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–1754], fol. 778 rv.

²⁵⁸ Feneșan, *Cnezi și obercnezi*, 115–116.

²⁵⁹ Vezi portretul obercnezului Gurean la vârsta senectuții în Anexă, imaginea nr. 2.

²⁶⁰ Feneșan, *Cnezi și obercnezi*, 86.

înștiințat și contabilitatea în legătură cu acest lucru, ordonând acesteia să le treacă salariul (150 f.) în conceptele ce trebuiau redactate.²⁶¹ Kempf mai scria că a dorit să le demonstreze românilor și sârbilor care, așa cum a dedus istoricul Costin Feneșan și am constatat și noi după ce am parcurs statutele personalului păstrate, nu se putuseră ridica din funcțiile de cnezi, husari sau dorobanți de district, călăreți supraveghetori ai salinelor sau vămilor și obercnezi²⁶² – că pot promova dacă sunt harnici.²⁶³

Tot în 12 aprilie Wagner avea să primească provizoriu postul de controlor al oficiului de construcții camerale, unde până atunci funcționase Ferovina, delegat în aprilie 1754 să preia interimar atribuțiile subadministratorului König și să se ocupe de situația clădirilor.²⁶⁴

După ce funcționarea sistemului minier (inspirat din Ordinea Maximiliană), introdus de Neffzern în 1736 în Banat fusese revizuită de Hehegarten în 1748, Kempf a reglementat din Timișoara sistemul administrativ minier în 24 aprilie 1754.²⁶⁵ Apoi, la 25 aprilie 1754 Kempf l-a numit pe Johann Adam Gabriel, care avea studii juridice și practice, actuar al tribunalului la Oravița. În această funcție Gabriel trebuia să participe la întrunirile tribunalului prezidat de maestrul montan, asistat de funcționarii săi ca asesori, și la consultațiile montanistice. Datoria lui Gabriel era să întocmească protocolul întrunirilor, să trateze cauzele civile²⁶⁶ după dreptul comun austriac, cauzele montane după Ordinea Maximiliană și ordinele emise în țările ereditare, să instruiască participanții despre cauzele dezbătute, să prezinte o expertiză, să adune voturile, să concluzioneze după principiul majorității și să expedieze verdictul părților. El trebuia să redacteze și un protocol cu deliberările.²⁶⁷ Un actuar funcționa și la Dognecea.²⁶⁸

Pe 1 Mai 1754 Kempf a luat ultimele măsuri pentru ocuparea posturilor rămase libere.

²⁶¹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–1754], fol. 932r.

²⁶² Desigur existaseră și excepții. De exemplu, Isaia Dimitrovici, care fusese ȧspan de district în 1716 sau Radivoj și Mihailovilitz, care fuseseră locotenenți ai batalionului popular, ultimul vorbind atât sârbește, cât și românește a ocupat 9 ani chiar funcția de *varosbiro* (judecător urban) în Vrșac. OeStA, FHKA NHK ABA 68 [1753–1754], fol. 1031v. Locotenent de Panduri fusese și tatăl lui Jurkovics (OeStA, FHKA, NHK, ABA 67, fol. 385 r).

²⁶³ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–1754], fol. 932 r.

²⁶⁴ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–1754], fol. 806 r.

²⁶⁵ Gustav Wenzel, *Handbuch des allgemeinen österreichischen Bergrechtes auf Grundlage des Gesetzes vom 23 Mai und der Vollzugsschrift vom 25 September 1854* (Wien: Editura Wilhelm Braumüller, 1855), 118.

²⁶⁶ Cauzele criminale reveneau judecătorilor montani, după cum reiese din documentul citat la nota 266.

²⁶⁷ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67, fol. 527r–528r.

²⁶⁸ În acest post a fost numit actuarul Reimerdes: OeStA, FHKA, NHK, ABA 67, fol. 531r.

În acea zi ofițerul de transport al Oficiului Superior Montan, Frumwald, care fusese inițial ișpan în Serbia, a fost numit subadministrator de district.²⁶⁹ Tot atunci Pezasloffsky, care cunoștea limbile locale, a fost numit grefier de resort în districtul Timiș, după ce Johann Fürst, care ajunsese aici în 1750 pentru a învăța românește și sârbește²⁷⁰, a fost transferat. Postul lui Pezasloffsky a fost dotat cu salariul de 500 f., 30 de centene de fân și 30 de clăftere de lemn. El trebuia să îl asiste pe administratorul Herd în oficiu și în justiție și să controleze casieria.²⁷¹

Tot atunci Ludwig Koller, un fost perceptor, ce ajunsese administrator de district, a fost pensionat și a primit fostul salariu ca pensie (400f). Pensia putea fi ridicată în 4 rate anuale de la Casieria Camerală și Provincială din Timișoara. Câtă responsabilitate apăsa pe umerii unui administrator de district ne dovedesc numeroase exemple. Nici postul de grefier nu era mai puțin solicitant. Astfel, pentru a-l menaja pe grefierul Almăjului, Peter Heumüller, incapabil să-și mai exercite funcția din motive de sănătate, Kempf l-a angajat ca și controlor la oficiul vamal din Mehadia²⁷², într-un post mai ușor. Acolo Heumüller a fost subalternul perceptorului Hörmann. În această funcție Heumüller primea 200 f. și 50 f. bani de chirie. Avea și o cotă parte din bilete, dar trebuia să țină sub lacăt încasările și să le factureze. Reclamații și propuneri în beneficiul erariului trebuiau adresate inspectorului vamal Salbeck sau administrației²⁷³, al cărui colectiv a fost mărit în aceiași zi cu cancelistul Franz Schenk.²⁷⁴

Tot la 1 Mai Kempf l-a numit pe grefierul districtului Orșova, Rodhenbach, subadministrator în Jupalnic²⁷⁵, pe grefierul Johann Ramert din Vrșac subadministrator în Bocșa²⁷⁶, iar pe Mathäus Grünbach și Mathias Brenner subprefecți²⁷⁷ la Panciova²⁷⁸ și Cănicea.²⁷⁹ Subprefecții Johann Roderich și Andreas Schmied au ajuns grefieri la Mehadia²⁸⁰ și Lugoj.²⁸¹

În încheierea procesului de numire a personalului din districte, Kempf a eliberat șase decrete, oferind un salariu de 75 de f./an unor practicanți, calificați

²⁶⁹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67, fol. 621r.

²⁷⁰ OeStA, FHKA, NHK, ABA, 23 martie 1750, fol. 27r.

²⁷¹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67 [1753–1754], fol. 623 rv.

²⁷² OeStA, FHKA, NHK, ABA 67 [1753–1754], fol. 644r.

²⁷³ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67 [1753–1754], fol. 644r.

²⁷⁴ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67 [1753–1754], fol. 652r.

²⁷⁵ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67 [1753–1754], fol. 661r.

²⁷⁶ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67 [1753–1754], fol. 664v.

²⁷⁷ *Subpraefectus* este corespondentul latin al termenului german *Unterverwalter* (= subadministrator) și este folosit uneori ca sinonim în izvoarele consultate.

²⁷⁸ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67 [1753–1754], fol. 654r.

²⁷⁹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67 [1753–1754], fol. 660v.

²⁸⁰ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67 [1753–1754], fol. 666v.

²⁸¹ OeStA, FHKA, NHK, ABA 67 [1753–1754], fol. 668v.

în socoteală și caligrafie. Johann Georg Wallbrunn a fost delegat la Caransebeș, Ignatz Rupp la Cenad, Franz Joseph Schön la Lipova, Paul Puppenschellner la Orșova, Otto Friedrich Kopp la Panciova și Franz Dobrogassy la Vrșac. Un alt practicant, Friedrich Kopp, a fost dat lui Brandenburg ca scrib.²⁸²

Deoarece statutul de personal era încheiat Kempf, aflat încă la Timișoara în 24 mai, nu mai dat curs altor cereri de promovare, pe care le-a trimis administrației cu recomandarea să reflecteze asupra acestora și să îi angajeze pe petenți de îndată ce va apărea un loc vacant.²⁸³ Obercnezului Pelle, care ceruse transferul din cercul Bistra, ce îl contestase în plângeri, i s-a răspuns că de avansare nici nu încapе vorba, deoarece posturile în district au fost deja alocate, el trebuind să aștepte eliberarea unui post de obercnez.²⁸⁴

În 22 mai 1754 Kempf a participat și la repartizarea definitivă a clădirilor militare și civile.²⁸⁵

După finalizarea misiunii în Banat, în aprilie 1754 Kempf s-a întors la Viena, reluându-și activitățile de consilier în Colegiul *in Monetariis et Montanisticis* și comisar în Ungaria de Jos.²⁸⁶ În 1756 îl regăsim pe Kempf în funcțiile de consilier al acestui colegiu dar și al camerei²⁸⁷, ambele oficii fiind conduse la acea vreme de Ferdinand Königsegg-Erps.²⁸⁸

Din 1757 Camera Aulică a cedat jurisdicția asupra Banatului Directorului *in Publicis et Cameralibus* condus de Friedrich Wilhelm de Haugwitz, în consiliul căruia îi regăsim în 1758 pe Schmiedlin²⁸⁹ și pe Kempf²⁹⁰ în calitate de consilieri și referendari. În 10 august 1758 consilierul directoral Kempf era delegat într-o comisie de inspecție a zăcămintului de cărbuni din Thallern, de lângă Göttweig.²⁹¹ Un an mai târziu, în iunie 1759 atât Ignaz cât și fratele său Bernhard, care activase în perioada 1756–1758²⁹² ca și consilier al Camerei Aulice, au fost ridicați la rangul de baroni.²⁹³ În același an, Bernhard a cumpărat domeniul Leopoldsdorf. Kempf a rămas consilier directoral și în 1760²⁹⁴, iar

²⁸² OeStA, FHKA, NHK, ABA 67 [1753–1754], fol. 673r.

²⁸³ OeStA, FHKA, NHK, ABA 68 [1753–1754], fol. 1367.

²⁸⁴ Feneșan, *Cnezi și obercnezi*, 137.

²⁸⁵ Vezi documentul 2 din anexă.

²⁸⁶ Schematismus 1754, 75–76.

²⁸⁷ Schematismus 1756, 30; Schematismus 1756, 34.

²⁸⁸ Schematismus 1756, 29; Schematismus 1756, 33.

²⁸⁹ Schematismus 1758, 38.

²⁹⁰ Schematismus 1758, 39.

²⁹¹ A. Altmann, "Der Braunkohlenbergbau bei Thallern," în Otto von Hingenau, ed., *Österreichische Zeitschrift für Berg- und Hüttenwesen* 6 (Wien, 1858), 53.

²⁹² Schematismus 1756, 32; Schematismus 1758, 32.

²⁹³ OeStA, AVA, Adel RAA, 218.57.

²⁹⁴ Schematismus 1760, 78.

din 1763 a ocupat poziția de consilier al Camerei Aulice, unde activa sub președenția contelui Johann Seyfried Graf de Hebertstein.²⁹⁵

În 1764 Bernhard s-a stins din viață.²⁹⁶ Un an mai târziu, Ignaz s-a mutat în casa Montecucoli²⁹⁷ și a rămas consilier aulic și comisar perpetuu până în 1767²⁹⁸, când a trecut în neființă.²⁹⁹ Unica sa fiică rămasă în viață, Theresia Kempf de Angret, s-a căsătorit cu Ludwig de Rödersthal, consilier și maestru montan superior, administrator al minelor din Moravia.³⁰⁰

Concluzii

Protagonistul studiului, Ignatz Kempf de Angret, a fost arhetipul funcționarului model al timpului său, așa cum acesta reiese din principiile stipulate în instrucțiunile și scrisorile aulice. Prin variile sale activități și peregrinări el a dobândit abilitățile profesionale și cunoștințele practice necesare unui funcționar aulic desăvârșit. În această funcție Kempf, care cunoscuse, fie în mod direct, în serviciul teritorial în care activase, fie în calitate de referent atuurile dar și neajunsurile multor colegi de breaslă, a încercat să influențeze ocuparea posturilor vacante cu persoane competente, devenind cu timpul unul dintre cei mai apți funcționari ai deputăției, unul capabil să ducă la bun sfârșit reforma inițiată în anul 1751. În cadrul acestei reforme managementul personalului se realizase prin transferul unor cadre militare superioare în posturi similare ori superioare în alte provincii și prin păstrarea funcționarilor militari subalterni în posturi civile, urmând ca prin eliberarea lor din serviciul militar, aceștia să se dedice în exclusivitate sarcinilor provinciale ale administrației. Kempf nu s-a limitat însă doar la definitivarea operațiunilor de demilitarizare, în care s-au repartizat și clădirile necesare oficiilor și cazării funcționarilor, ci s-a ocupat și de reocuparea adecvată a posturilor teritoriale. Fără a-i aroga infailibilitate, considerăm, în baza documentelor studiate, că acest comisar a acționat în concordanță cu principiile aulice, în care el însuși s-a format, fără a face abuz de plenipotențialitatea conferită. Practicile standard de angajare, candidarea și expertiza, sunt păstrate, dar necesită aprobarea comisarului aflat la fața locului, deciziile acestuia fiind confirmate de deputăție, după ce, probabil, s-a obținut și avizul imperial. La fel ca în trecut, posturile au fost consemnate într-un statut. Ținând cont de expertizele comisiei, de cele ale consilierilor, dar și de propriile constatări, Kempf a demis și a degradat funcționarii cu comportament

²⁹⁵ Schematismus 1763, 46; Schematismus 1767, 37.

²⁹⁶ Kneschke, *Neues Allgemeines Deutsches Adels-Lexikon*, 64.

²⁹⁷ Schematismus 1765, 46.

²⁹⁸ Schematismus 1767, 37.

²⁹⁹ Wißgrill, *Schauplatz*, 69.

³⁰⁰ Kneschke, *Neues Allgemeines Deutsches Adels-Lexikon*, 64.

îndoielnic și a numit, a confirmat sau a avansat funcționari considerați de el a fi loiali, integri și destoinici, pregătind administrația pentru o nouă eră.

**THE DEMILITARIZATION REFORM WITHIN THE HABSBURG
ADMINISTRATION IN TIMIȘOARA AND THE INVOLVEMENT
OF THE COURT COMMISSIONER IGNATZ KEMPF VON ANGRET
IN THE PERSONNEL MANAGEMENT IN BANAT (1751–1754)**

Abstract

The present study is a result of FWF project developed in 2015 by a research team at *Karl-Franzens University Graz*, the author of this work being a member of it. Prof. Dr.h.c.Dr. phil. Harald Heppner is the coordinator of the project.

By valorizing taxonomical records, statutes, reports, letters, notices, decrees, contracts, and registers, etc. found in the archives in Vienna, Budapest and Timișoara, but also, schematics, registration certificates and articles in the press at that time, the work offers a picture of the personnel management from the beginning of the demilitarization reform within the administration council (September 1751) until the end of Ignatz Kempf von Angret's mission in Banat (May 1754).

Once presented the context of Ignaz Kempf von Angret's professional development. Our work focuses on Ignaz Kempf von Angret's career, on the changes within the Habsburg administration council in Timișoara within the administration reform of 1751 and on the context in which Kempf von Angret and his commission were sent from Vienna to Banat in order to complete the started reform. Kempf von Angret's mission was to control and to reorganize the local staff, to take over the chair from the administration's president, Franz Anton Leopold von Engelshofen and to prepare the coming of the first civil president, Francesco de Paula Ramond de Villana-Perlas et Rialpo. He had also the mission to install him; he also had to reduce the effectives of the county millition and organize the border posts, set subsidizing rules and allocate dwellings to the staff.

Anexe

<p>Imaginea Nr. 1</p> <p>Portretul lui Ignaz Kempf de Angret (Pictură în ulei realizată de pictorul Friedrich Gedohn în anul 1751, dimensiuni 100 × 90 cm).</p>	<p>Imaginea Nr. 2</p> <p>Portretul lui Gavriil Gurean (pictură în ulei realizată de pictorul Virgil Simionescu în 1905. Pictura este o copie fidelă a portretului realizat în sec. XVIII)</p>
	
<p>Tabloul din imagine este proprietatea Muzeului Slovac al Minelor din Banská Štiavnica (UH 881). Fotografia provine din colecția foto a SBM și a fost realizată de dl. Ing. Lubomir Luzhina. Mulțumim pentru colaborare și acordul de publicare a imaginii d-nei mgr. dr. Adriana Matejková și d-lui dir.dr. Jozef Labuda, csc.</p>	<p>Tabloul din imagine este proprietatea Muzeului Protopopiatului Ortodox Român din Lugoj. Fotografia a fost realizată de dl. dr. Constantin-Tufan Stan. Mulțumim pentru acordul de publicare d-lui. dr. Constantin-Tufan Stan și domnului pr. prof. dr. Vasile Muntean. Portretul original din sec. XVIII se află în biserica "Adormirea Maicii Domnului" din Lugoj, pe peretele estic al naosului.</p>

*Documentul nr. 1: Extras din situația cazării personalului și repartizarea lui în Timișoara în anul 1753 fără menționarea chirilor.*³⁰¹

Nr. case- lor	Case ocupate deocamdată de următoarele părți	Sunt com- puse din		Părțile ce pot fi cazate acum	Sunt ce- rute	
		C a m e r e	C ă m ă r ă i		C ă m ă r e	B u c ă r ă i
1	Vechea <i>Casă Camerală</i> sau așa-zisa <i>Casă a Minelor</i> (<i>Altes Cameral oder so genanntes Bergwerkshaus</i>)	15	3	Consilier aulic și adminis- trativ [sic! Johann Franz] Peuger de Buige [sic! și Raitzenschlag]	5	2
				Secretar	4	1
				Registrator	3	1
				Concipient	3	1
				Cancelist Demelmayer	3	1
				Servitor al cancelariei	1	1
	Cancelaria, registratura și arhiva administrației	3	1	Cancelaria, registratura și arhiva	3	1

³⁰¹ OeStA, FHKA, SUS, Karten und Plansammlung (1540–1938), F–29.

2	<i>Noua Casă Camerală (Neues Cameral Haus)</i>	Consilier administrativ [sic! Johann Georg] Plasch	7	1	1	Consilier administrativ Plasch	7	1	1
		Contabil [sic! Philipp Leopold] Lägler, inclusiv oficiul contabilității	6	1	1	Contabil Lägler, inclusiv oficiul contabilității	6	1	1
		Comisar provincial	4	2	1	Comisar provincial	4	2	1
		Ofițer contabil [sic! Mathäus] Haßlingshausen	4	1	1	Ofițerul contabil Haßlingshausen	4	1	1
		Cancelist al contabilității	3	-	1	Cancelist Farovina	3	-	1
3	<i>Așa-zisa Casă veche a Generalatului (So genanntes altes Generalatshaus)</i>	Judecător al provinciei Appel	7	1	2	Judecător al provinciei Appel	5	1	1
		Asesorul [sic! Kaspar] Grüner	6	2	1	Asesor Dohlen	4	1	1
		Asesor Uyvari	7	2	1	Asesor Dindar	4	1	1
						Asesor Uyvari primește în calitate de casier de război o locuință, dar cererea rămâne valabilă	4	1	1
						Kunzmann	3	1	1
		Administrator districtual suprem [sic! Johann Michael Brandenburg]	7	1	1	Grüner	3	1	1
		Scrib la tribunal Mickitsch	6	2	1	Scrib la tribunal Mickitsch	3	-	1
		Scribul tribunalului Schoiber	2	1	1	Scribul tribunalului Schoiber	3	-	1
						Servitorul tribunalului Moser	2	-	1
						Translator Brankovich	3	-	1
						Translator Simonovich	3	-	1

4	Casa Camerală de plăți (Cameral Zahl Haus)	Maestrul și oficiul de plăți	9	2	2	Maestrul de plăți fără oficiul de plăți și se cer două încăperi suplimentare pentru acești bani	7	2	1
		Ofițer al casieriei	3	1	1	Controlor al casieriei	3	1	1
5	Casa episcopală (Bischöfliches Haus)	Episcop catolic	14	4	2	Ofițer al casieriei Episcop catolic	2 14	- 4	1 2
						4 Canonicii au fost cazați până acum în locuințe cetățenești
						7 Muzicienii bisericești, pentru care Magistratura germană a plătit până acum 1348f.
6	Casa Vamei (Maut Haus)	Inspector vamal inclusiv cancelaria și depozitul obiectelor de contrabandă	8	2	1	Inspector vamal inclusiv cancelaria și depozitul obiectelor de contra- bandă	8	2	1
		Perceptor vamal	4	1	1	Perceptor vamal	4	1	1
		Ofițer contabil Kralik	4	1	1	Ofițer contabil Kralik	4	1	1
		Controlorul mărfurilor	2	1	1	Controlor de mărfuri	2	1	1
7	Oficiul de poduri navale (Schiff-Bruck Amt)	Locotenent pentru poduri navale și personal subor- donat	19	5	8	Cancelăriile administrației Dörfler Entres Schramel Niedermayer	3 3 2 2	- - 1 -	1 1 1 1

	Conducător provincial	3	-	1	Accesiții administrației		
					Dobrogassy	2	- 1
					Bergmann	2	- 1
					Inginerul provincial	3	1 1
					Conducător	3	1 1
					Chriurg Patzel	2	2 1
8	Două case turcești situate între casa generalului comandant și a comandantului militar	Adjutant al comandantului general	3	2	1	Scribul oficiului de construcții	3 2 1
		Translator la tribunalul Simonovich	3	2	1	Adjunctul oficiului de construcții	...
						Supraveghetorul rechizitelor	...
						Funcționarul care măsoară varul	3 2 1
9	Casă turcească din apropierea Porții Eugeniu	Administrator al poștei și oficiul de expediții	5	3	2	Administratorul poștei rămâne în continuare acolo	5 3 2
10	Altă casă turcească din apropierea Porții Eugeniu	Scribul oficiului auditoriatului	3	2	1	va fi cazat într-o locuință militară iar casa va fi demolată pentru a se construi spitalul militar solicitat	
11	Altă casă turcească din apropierea Porții Eugeniu	Meșterii folosiți la construcția fortificațiilor	3	3	2	pot rămâne până la construirea spitalului militar	
12	Poarta Eugeniu (Eugen Tor)	Aici se află Sinagoga evreilor	-	-	-	poate rămâne acolo până la noi dispoziții	
13	Depozitul salin (Salz-Le-gestätte)	Clădirea nu este încă finalizată însă acolo pot fi cazați în viitor funcționarii salini					

14	Oficiul forestier (Wald Amt)	Maestrul forestier Eberle	6	1	1	1	Maestrul forestier	6	1	1
		Controlorul salin Krafft	4	1	1	1	Cancelist forestier	2	-	1
		Cancelistul oficiului forestier	2	-	1	1	Perceptor salin	4	1	1
		Trei văduve	6	-	2	2	Controlor salin	2	-	1
15	Clădirea din apropierea fabricii, situată lângă depozitul de lemne (Holz-Le-gestätte)	Controlorul oficiului forestier	2	2	1	1	Adjunctul merceologului salin	2	-	1
							Translator administr. Hajdar	2	-	
16	Cazarma Tuchmacher (Tuchmacher Kaserne)	Maestrul fântânilor, administratorul fabricii de bere, duhovnicul catolic de pe lângă biserică și școală		2	7	7	Maestrul fântânilor și ceilalți colocatari pot rămâne până la noi dispoziții	18	2	7
17	Poligonul (Schießstätte) Reisenbichler	Fabricanții de mătase	5	1	1	1	Fabricanții de mătase pot rămâne în continuare acolo	5	1	1
18	Cazarma (Kaserne) Reisenbichler	Aici locuiesc deocamdată dulgherii și zidarii camerali	6	6	6	6	13 dulgheri și zidari camerali	6	6	6
19	Două case vechi în afara fabricii	Au fost ocupate înainte de judecătorul Greinar și de un caporal	3	3	2	2	8 dulgheri și zidari camerali	3	3	2
20	Casă veche a fabricii	Este deocamdată în proprietatea locotenentului colonel al orașului	2	2	1	1	A fost arendată cu 60f./an impresarului de mobilă, care poate rămâne acolo	de mo-		
21	Casă veche la intrare în oraș	Ocupată de consilierul administrației Kostka	2	-	1	1	rămâne suspendată până la noi dispoziții			

22	Noua fabrică de bere (Das neue Bräuhaus)	Este în arenda Magistraturii Germane	Va rămâne în grija acesteia până la expirarea arendei		
23	Fosta locuință a administratorilor superiori de district	Duhovnicii uniți	3	1	1	Duhovnicii uniți rămân acolo până la noi dispoziții		
24	O altă fostă locuință a administratorilor superiori de district	Judecător grecesc Diganiti [sic! Tiganiti]	5	1	1	Comisarul provincial	5	1 1
25	“Hanul Grecesc” (Griech. Hann)	este arendat	4	7	2	Rămâne așa până la expirarea arendei		
26	Cazarma (Kaserne) Strumpfstrichter	A fost transformată în moară	rămâne în status quo		
27	Fierăria (Eisenhammer)	este dat în folosință	Rămâne așa până la expirarea arendei		
28	Atelierul de cuie (Nagelschmiede)	este dat în folosință	Rămâne așa până la expirarea arendei		
29	Vechiul Oficiu de construcții navale (Das alte Cameral Bau - Schiffamt)	Maestrul de pavaje	2	-	1	Maestrul de pavaje cu două calfe	2	- 1
30	Atelierul vechi de polizări (Alte Schleiffen)	este ruinat complet		
31	Două mori	sunt date în folosință	4	-	2	Rămâne așa până la expirarea arendei		
32	Grădina Rebentisch (Rebentischischer Garten)	conține pe lângă fabrica de mătase		1	2	Supraveghetorul măcinării	2	- 1
33	O casă din apropierea Mașinii de apă (Wasser Machin)	Un funcționar care redactează facturi	3	1	1	Un funcționar care redactează facturi	3	1 1

34	Aşa-zisa clădire de transport (Fuhrwesen)	Este ocupată deocamdată de <i>fortificatione</i>	Rămâne aşa până la noi dispoziții			
35	Atelierul de alamă (Messing Hammer)	Nu este finalizat			
36	Vechea cambiatură (Alte Cambiatur)	Este cedată administratorului cambiaturilor Greinar	3	2	1	Rămâne deocamdată în folosința sa	3	2	1
37	Cazarma husarilor administrației (Administrations Hussaren Kaserne)	Comandanții husarilor și ai miliției țării	7	1	3	Rămâne în folosința comandanților husarilor și ai miliției țării	7	1	3
38	O casă din apropierea aces-tei cazărmi	Un locotenent colonel pensionat	4	3	1	locotenent colonelul pensionat rămâne	4	3	1
39	Casa de vânătoare (Jagd Haus)	necesită reparații capitale			
40	O cazarmă lângă fântâna pașei (Bascha Brunn)	necesită reparații capitale			
41	O casă după podul lung (langen Brücken)	Aici locuiesc Freymann și ai săi			

*Documentul nr. 2: Plan de împărțire al orașului și al cetății Timișoara din anul 1754.*³⁰² Mulțumim colectivului Arhivelor de Război din Viena și d-lui dir. Rill pentru autorizația de publicare (GZ-ÖSTA-2038087/0001KA/2018)

Plan de împărțire al orașului și al cetății Timișoara, în care se arată, ce clădiri c.c. se vor ceda în întregime militarilor și care vor rămâne în sfera camerală conform dispoziției il. comisii aulice împuternicite, aflate aici, precum și locuințele duhovnicești și cetățenești.

Clădirile marcate cu roșu intens, la fel ca și piețele libere, al cărui contur este colorat cu roșu intens, sunt cedate militarilor de il. comisie aulică împuternicită din ordin suprem. Clădirile iluminate cu galben [sic!] sunt date provincialilor, iar cele cărămizii sunt case monahale și cetățenești. Acele locuri care sunt conturate cu galben și cu verde sunt neconstruite acum și după dispozițiile acestei administrații urmează să fie împărțite acelor părți care doresc să construiască, cu condiția ca pe locurile înconjurate cu verde să se construiască doar clădiri slabe, cu un etaj sau, după model vienez, la sol. În locurile conturate cu galben pot fi construite clădiri puternice și înalte. Clădirile albastre și maro sunt vechi case turcești; cele maro au fost cedate unor cetățeni, cele albastre fiind locuite parțial de militari, parțial de locatari camerali.

Urmează Denumirea tuturor clădirilor militare și anume:

A. Sediul generalatului cu grajduri și o casă cu grădină. B. Sediul Comandantului, unde locul marcat cu roșu nu este construit încă, deoarece locul a fost marcat cu roșu este repartizat acestei clădiri. C. Straja Principală, în a cărei parte superioară se cere cazarea unei companii de grenadier. D. Fostul Sediul al Majorului Orașului, care acum este repartizată pentru Cancelaria de Război, pentru locuințele unui concipist de război și a unui cancelist și are șopron și grajd. E. Sediul Comisariatului de război și al casieriei militare. Casa aparține unui cetățean. Are două etaje unde sunt și două camere, o bucătărie mare și cămară și, la sol, două beciuri, un grajd pentru 30 de cai și șopronul pentru căruțe; conform contractului găsit încăperile au fost prevăzute inițial pentru Cancelaria de Război, dar au fost cedate acum Comisariatului de Război. Cele două camere și un grajd aparțin cetățeanului. F. Cazarma de Fortificație cu o curte de construcții și un șopron de rechizite; cele două colțuri au fost începute dar nu au fost finalizate. G. Vechiul Castel este repartizat pentru artilerie, locuințe, depozitul de armament și rechizitele de artilerie. H. Magazia de Pulbere. I. Cazarma de provizii în partea marcată cu nr. I a bastionului Theresia. K. Cazarma Oficiului Naval este împărțită în 4 locuințe mici. La L se află șopronul cerut pentru rechizitele navale. M. Cazarma statului militar major unde rezidează 5 locatari militari; în partea încă neconstruită trecută la N. trebuie construit un sediu militar. O. Cazarma Cazemate pentru 50 de companii. P. Cazarma Grenadierilor pentru o companie. Q. Cazarma Fusilierilor pentru două companii. R. Biserica și dependințele Misericordienilor. S. Acest loc este cerut pentru construirea unui spital militar pentru adăpostirea a 3 – 350 de bolnavi. T. S-a depus cererea ca pe acest loc să fie construit un alt spital pentru 450 de bolnavi. V. S-a depus

³⁰² OeStA, KA, G I h 667/7.

1. Sediul președintelui, cu cancelaria și arhiva; 2. Domul; 3. Reședința episcopală; 4. Noua Casă Provincială; 5. Tribunalul provinciei; 6. Oficiul Vamal; 7. Depozitul de sare, lângă care s-a început construirea unei locuințe pentru angajații salini; 8. Reședința Iezuiților cu biserica lor; 9. Mănăstirea franciscanilor și biserica franciscanilor provinciei Bosnia; 10. Mănăstirea franciscanilor provinciei Salvatoriene cu un depozit de alimente, care le-a fost cedat primilor duhovnici menționați; 11. Sediul Orașului; 12. Biserica rasciană (sârbă).

În acest fel au fost cedate militarilor lor clădirile militare înregistrate de la A la X, cum stau acum, inclusiv casele vechi și cele turcești, este confirmat la Timișoara, 22 mai 1754. Ig. Kempf v. Angret, Engelshofen, J. Ohnesorg, J.C. v. Stockhausen, General Major și inginer.

